

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria –Vlada-Government
Ministria e Drejtësisë- Ministarstvo Pravde- Ministry of Justice

KOMPARATIVNA ANALIZA PRAVOSUDNOG SISTEMA NA KOSOVU ZA 2014, 2017. I 2018. GODINU

Na osnovu metodologije Evropske Komisije za efikasnost pravosuđa (CEPEJ) za ocenu pravosudnih sistema

oktobar 2020.

Ovu publikaciju podržala je zajednička akcija Evropske unije i Saveta Evrope „KoSEJ II“, deo programa Horizontalni instrument II. Iznesena stajališta ni u kom slučaju ne mogu odražavati službeno mišljenje bilo koje strane.

Sadržaj

INFORMATIVNI REZIME	2
UVOD	3
1. EKONOMSKI I DEMOGRAFSKI PODACI	5
2. BUDŽETSKA SREDSTVA	6
2.1. Budžet pravosudnog sistema	6
2.2. Budžet za sudove	7
2.3. Budžet za javno tužilaštvo	9
2.4. Budžet za Pravnu pomoć	10
2.5. Stanje razvoja Informacionih tehnologija (IT)	12
2.6. Opšti nalazi i oblasti za delovanje na koje je ukazano	13
3. VISOKO SPECIJALIZOVANI STRUČNJACI	14
3.1. Profesionalne sudije	14
3.2. Sudsko osoblje	17
3.3. Tužioci	19
3.4. Tužilačko osoblje	21
3.5. Plate sudija i tužilaca	21
3.6. Advokati	23
3.7. Opšti nalazi i predložene oblasti za delovanje	23
4. EFIKASNOST RADA SUDOVA I TUŽILAŠTAVA	25
4.1. Predmeti građanskih i privrednih parnica: broj nerešenih predmeta i pokazatelji učinka 25	
4.2. Upravni predmeti: broj nerešenih predmeta i pokazatelji učinka	30
4.3. Krivični predmeti: broj nerešenih predmeta i pokazatelji učinka	32
4.4. Konkretno kategorije predmeta	40
4.5. Opšti nalazi i predložene oblasti za delovanje	41

INFORMATIVNI REZIME

U ovom izveštaju se ispituje efikasnost kosovskog pravosudnog sistema na osnovu metodologije Evropske Komisije za efikasnost pravosuđa (CEPEJ), i analizira napredak postignut tokom perioda od pet godina (2014. – 2018.), kroz tri grupe merenja (2014, 2017. i 2018. godine). Mada je treći izveštaj ove vrste, ovaj izveštaj je prvi u kome je Ministarstvo pravosuđa (MP) preuzelo vođstvo u prikupljanju i analiziranju podataka. U tom pogledu, MP je realizovalo preporuku koju je dao CEPEJ (Preporuka br. 19 iz Analize 2017. godine) i imenovalo je nacionalne koordinate CEPEJ sa dugoročnim krajnjim ciljem da se uspostavi održivi proces prikupljanja i analize pravosudnih podataka. Nacionalne koordinate CEPEJ su podržali međunarodni ekspert CEPEJ i Aktivnost u okviru projekta KoSEJ (koju finansiraju Evropska unija i Savet Evrope, a koju realizuje Savet Evrope).

Cilj ove analize jeste da se identifikuju evolucije i trendovi i da se izmeri uticaj reformi pravosudnih praktičnih politika u petogodišnjem periodu. Ono što je izdvaja od drugih izveštaja koje izdaju pravosudne institucije na Kosovu (npr. godišnjih izveštaja SSK i TSK) jeste njen sveobuhvatni pristup vrednovanju pravosudnog sistema i interakciji između njegovih raznih komponenti, kao što su budžeti, sudovi, osoblje, efikasnost. Ova vrsta studije je ključni alat za MP za delotvorno obavljanje njegove funkcije i sprovođenje reforme praktičnih politika na osnovu dokaza u sektoru pravosuđa. Konkretno, ova analiza ima dodatni važnost zbog predstojećeg izveštaja CEPEJ “Evropski pravosudni sistemi – efikasnost i kvalitet pravosuđa” (oktobar 2020.) u kome će se predstaviti i analizirati podaci za 2018. godinu iz svih članica SE; ovo će pružiti priliku da se uporede pokazatelji učinka Kosova sa pokazateljima ostalih evropskih zemalja, uključujući i susednih zemalja.

Ovaj izveštaj je organizovan u 4 poglavlja, u kojima se procenjuju i analiziraju ekonomski i demografski podaci (Poglavlje 1); budžetska sredstva (Poglavlje 2); visoko specijalizovani stručnjaci (Poglavlje 3); i efikasnost aktivnosti sudova i tužilaštava (Poglavlje 4). Nalazi i oblasti za delovanje na koje je ukazano sadržani su na kraju svakog poglavlja.

Ukratko rečeno, u ovom izveštaju je utvrđeno da su se, u petogodišnjem periodu (2014. – 2018. godine), budžetska sredstva raspoređena pravosuđu (sudovima, tužilaštvima i pravnoj pomoći) povećala, i kao apsolutna vrednost i kao udeo u BDP. Broj sudija, tužilaca i sudskog osoblja je takođe povećan, a plate sudija i tužilaca su se skoro udvostručile od 2014. godine. Slično, broj advokata po broju stanovnika je takođe porastao. Iznenađujuće, to ulaganje izvršeno u ovaj sistem, kroz budžetske i ljudske resurse, dovelo je do malog do nikakvog uticaja na efikasnost pravosudnog sistema. Međutim, u izveštaju se takođe priznaje da neki od ovih nalaza mogu da budu ugroženi tačnošću podataka koji su saopšteni. Stoga se u njemu ističe važnost prikupljanja podataka koji bi odražavali stvarni broj ljudskih resursa (naročito sudija i tužilaca) koji vode predmete, podataka koji mogu da se razlože po kategorijama predmeta, kako bi se razumeli problematični sektori, te podataka o evoluciji krivičnih predmeta koje vode tužiocima.

Očekujući i pokušavajući da se te oblasti za delovanje na koje je ukazano usmere u koherentne praktične politike i strategije, ne može i ne treba da se ignoriše uticaj virusa COVID-19 (kroz zastoje sudova po pitanju dostupnosti pravde, značajna odlaganja i povećani broj nerešenih predmeta). Od ovih izazova se očekuje da imaju posledice u narednim godinama, koje će ugroziti sveukupnu efikasnost pravosudnog sistema. Prema tome, ključno je da sve institucije sektora pravosuđa, uključujući i MP, ugrade smanjenje broja nerešenih slučajeva kao cilj u svoje godišnje i/ili višegodišnje strategije rada, te da podržavaju prikupljanje tačnih podataka. U meri u kojoj će tranzicija u pravcu e-Pravosuđa biti jedna komponenta takvih strategija, ovo bi trebalo uraditi uz podržavanje zaštitnih mera Vladavine prava koje osiguravaju delotvoran pristup pravdi za sve.

UVOD

U ovom izveštaju se ispituje efikasnost pravosudnog sistema Kosova na osnovu metodologije CEPEJ, i analizira se napredak koji je postignut u 2018. godini. U poređenju sa 2017. i 2014. godinom, on je treći te vrste. Cilj ove analize jeste da se identifikuju evolucije i trendovi i da se izmeri uticaj reformi pravosudnih praktičnih politika.

U prvom izveštaju, "**Dubinska analiza funkcionisanja pravosudnog sistema na Kosovu**", ispitivali su se podaci iz 2014. godine (Analiza 2014. godine) i CEPEJ ga je objavio u januaru 2018. godine. Analiza 2014. godine predstavlja jedinstvenu baznu liniju za korišćenje kao referentne tačke za merenje trendova i evolucije od te godine, i sadrži 19 preporuka koncipiranih kao poseban alat za povećanje efikasnosti i kvaliteta pravosudnog sistema (videti niže kompletnu listu preporuka sadržanih u Analizi 2014. godine). U **Preporuci 19** iz tog izveštaja je naglašeno da pravosudni sistem na Kosovu treba redovno da se ocenjuje, na osnovu metodologije CEPEJ, kako bi se unapredili njegov kvalitet i efikasnost.

U drugom izveštaju, "**Komparativna analiza pravosudnog sistema na Kosovu**", analizirali su se podaci iz 2017. godine (Analiza 2017. godine) i CEPEJ ga je objavio u februaru 2019. godine. U ovom izveštaju, razmatrala se Preporuka 19, kao **preporuka od primarnog značaja koja može da se realizuje u kratkom roku**. Ova prva dva izveštaja su sačinili eksperti CEPEJ uz podršku Sekretarijata CEPEJ, tima projekta KoSEJ u Prištini i lokalnih konsultanata. Prikupljanje podataka i dokumenata je omogućeno kroz angažovanje lokalnih institucija: Sudskog saveta Kosova (SSK), Tužilačkog saveta Kosova (TSK), Kancelarije za besplatnu pravnu pomoć (BPP), Advokatske komore Kosova (AKK) i sudova.

Za ovaj **zadatak treće analize**, u skladu sa Preporukom 19, **Ministarstvo pravosuđa je preuzelo vodstvo u prikupljanju tih podataka**. Koordinator CEPEJ u MP gđin. Egzon Osmanaj i gđin. Fidan B. Hoti su podržali Aktivnost u okviru projekta KoSEJ i međunarodni ekspert CEPEJ, Dr. Julinda Beqiraj, Viši istraživač u Bingam centru za vladavinu prava (Bingham Centre for the Rule of Law) (BIICL – Britanski institut za međunarodno i uporedno pravo). Oni su obučeni da analiziraju te podatke sa dugoročnim krajnjim ciljem da se uspostavi održivi proces prikupljanja i analize podataka. Kao što je objašnjeno u Analizi 2017. godine, **prednosti od toga što MP vodi taj proces su trostruke**: prvo, MP je drugačiji akter od onih koji dostavljaju statistike i ovo je vrlo korisno za ulogu koordinatora; drugo, trenutno ne postoji pozicija u okviru MP na kojoj se prikupljaju ove statistike i tako bi uloga koordinatora popunila ovu potvrđenu prazninu; treće, posedovanje sveukupne analize pravnog poretka i interakcije između njegovih raznih komponenti, kao što su budžeti, sudovi, osoblje, efikasnost, ključno je za MP da bi delotvorno obavljalo svoje funkcije i sprovodilo odobrene/predložene reforme praktičnih politika sektora pravosuđa.

Ova analiza se zasniva na **šemi ocenjivanja CEPEJ naročito prilagođenoj za Kosovo** - istoj koja je korišćena u prethodnim analizama. Sagovornici su mogli da popune upitnik na relativno zadovoljavajući način uz pomoć Tima projekta KoSEJ u Prištini. Ti podaci su potvrđeni i delimično pojašnjeni u toku razmena informacija sa kosovskim ključnim sagovornicima, tako osiguravajući da te pružene informacije budu tačne i ispravne, u skladu sa definicijama CEPEJ. Ti sagovornici, za ove analize, ne moraju da generišu nove podatke; oni popunjavaju upitnik na osnovu redovnih podataka prikupljenih i prezentiranih u njihovim godišnjim izveštajima.

U pripremi je razvoj detaljnih **smernica za znanje i iskustvo ("know-how")**, uz podršku Aktivnosti u okviru projekta KoSEJ, kako bi se pomoglo svim sagovornicima uključenim u taj proces prikupljanja i analize podataka. Ovo će omogućiti ispravnu upotrebu znanja i iskustva ("know-how") iz metodologije CEPEJ, bez obzira na promene osoblja u raznim telima koja prikupljaju podatke (MP, SSK, TSK, BPP i Advokatskoj komori) i doprineće povećanom kvalitetu podataka koji se prikupljaju, što omogućava smislena poređenja i analize evolucija tokom vremena. Ovo treba da bude praćeno usvajanjem i

realizacijom **jednog procesa sa jasnim rokovima** za pripremu redovne opšte analize (npr. nakon objavljivanja godišnjih izveštaja od strane SSK, TSK, BPP i Advokatske komore).

U decembru 2018. godine, CEPEJ je pokrenuo osmi **ciklus ocenjivanja 2018. - 2020. godine**, fokusiran na podatke iz 2018. godine. **Taj izveštaj će biti objavljen na kraju 2020. godine. Biće zanimljivo ispitati podatke o Kosovu za 2018. godinu u poređenju sa podacima iz 2018. nekih drugih evropskih država/entiteta, kao što je to bilo urađeno u izveštaju iz Analize 2014. godine.**

Pre početka, važno je ponoviti da podaci ne mogu da se čitaju takvi kakvi jesu, nego moraju da se tumače u svetlu definicija CEPEJ i koncepata koji se koriste. **Ove definicije nisu ponovljene, izuzev kada je to bilo potrebno da se bi se objasnili neki od tih nalaza. Te definicije inače postoje u Analizi 2014. godine, na početku svakog poglavlja, te u Glosaru CEPEJ koji je usvojen na 33. plenarnom sastanku CEPEJ u decembru 2019. godine, raspoložive na veb-sajtu CEPEJ.**

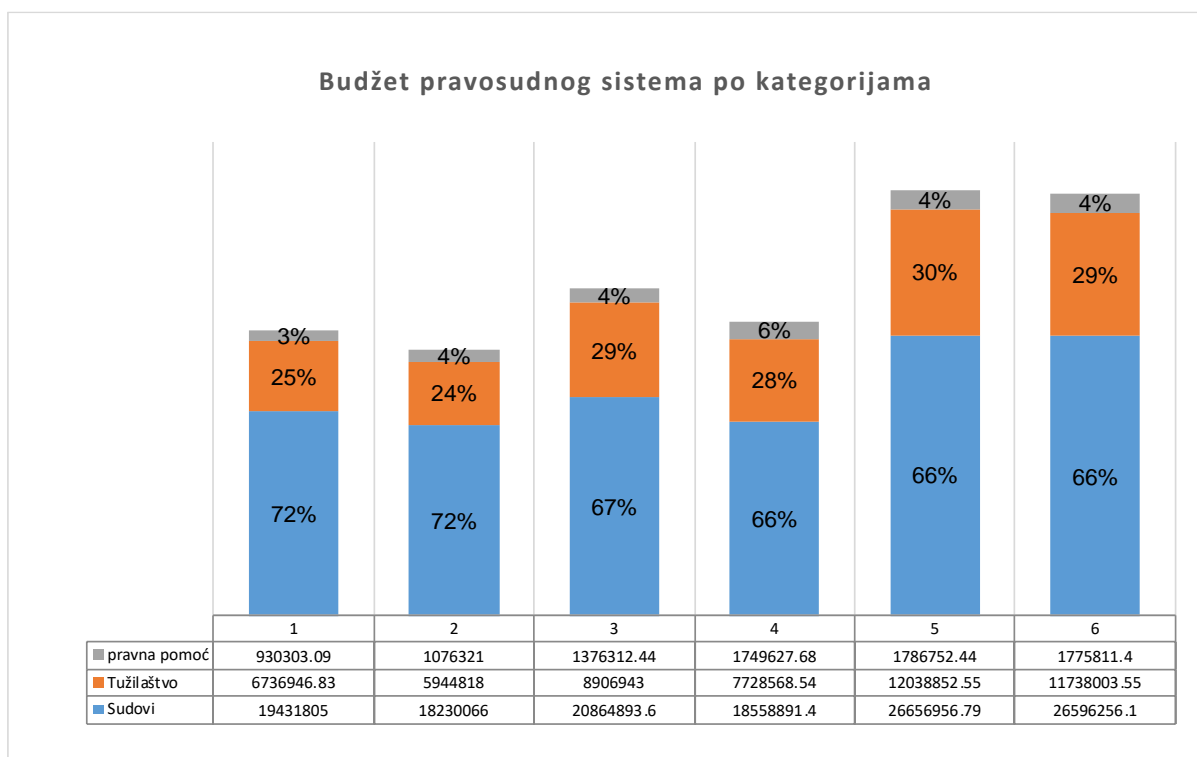
1. EKONOMSKI I DEMOGRAFSKI PODACI

Opšti ekonomski i demografski podaci (P1, P3, P4)			
	Broj stanovnika	BDP po stanovniku (€)	Prosečna godišnja bruto zarada (€)
Kosovo (2014.)	1,852,341	3,054 €	5,784 €
Kosovo (2017.)	1,798,506	3,390 €	6,336 €
Kosovo (2018.)	1,795,666	3,630 €	6,696 €
Razlika (%)	-3.1%	18.9%	15.8%

- Tokom ove tri analize, broj stanovnika se neprekidno smanjivao (3,1%), dok ova druga dva pokazatelja pokazuju trend povećanja: Bruto domaći proizvod (BDP) po glavi stanovnika, sa trenutnim cenama referentne godine (u €); i bruto prosečna godišnja plata. Ove promene treba da se uzmu u razmatranje u sledećoj analizi, naročito u pogledu analize budžetskih podataka.

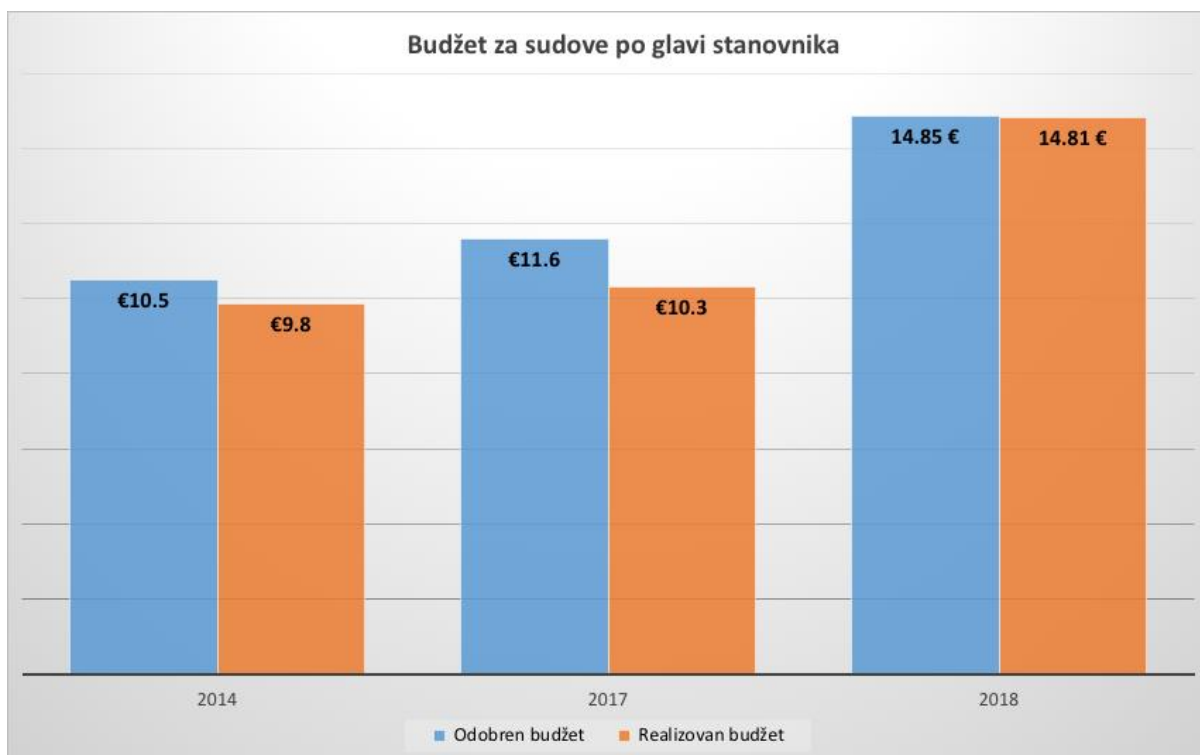
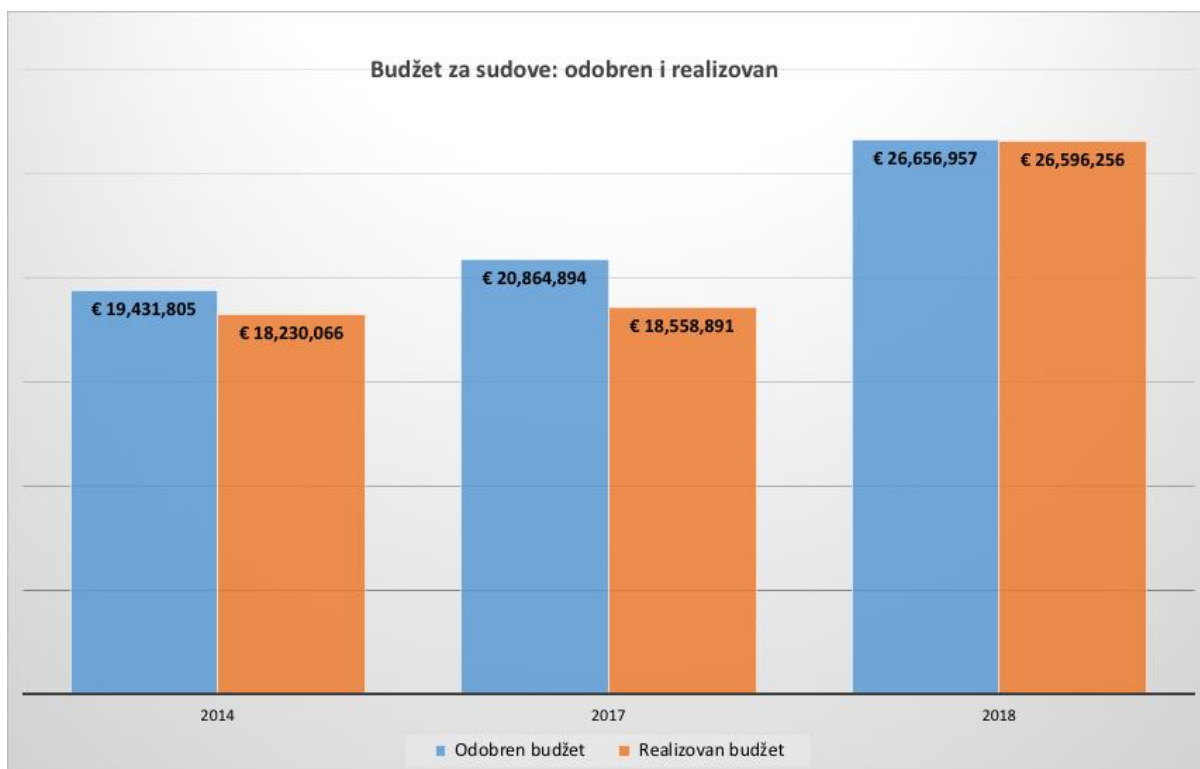
2. BUDŽETSKA SREDSTVA

2.1. Budžet pravosudnog sistema

- Najveći deo zvaničnog budžeta za pravosudni sistem se dodeljuje sudovima, posle čega slede službe javnog tužilaštva, a manji iznos se dodeljuje za pravnu pomoć.
- U toku ova tri merenja budžet za sudove se redovno povećavao kao apsolutna vrednost; njegov udeo u okviru budžetskih sredstava za celokupan pravosudni sistem se smanjio između 2014. i 2017. godine, a ostao je stabilan u poslednje dve analize.
- Budžet za javno tužilaštvo je porastao između 2014. i 2018. godine, i kao nominalna vrednost i kao deo budžeta pravosudnog sistema.
- Budžet za pravnu pomoć se redovno povećavao kao apsolutna vrednost u toku ova tri merenja; njegov udeo u okviru budžetskih sredstava za celokupan pravosudni sistem se povećavao između 2014. i 2017. godine, i ostao je stabilan u poslednje dve analize.
- Postoje razlike između odobrenih i realizovanih iznosa odgovarajućih budžetskih kategorija. U 2014. i 2017. godini, realizovani budžeti za sudove i za javno tužilaštvo su bili niži od odgovarajućih odobrenih budžeta, za razliku od realizovanih iznosa budžeta za pravnu pomoć, koji su bili viši od odobrenih iznosa. Inače, podaci iz analize 2018. godine pokazuju manje potrošnje od planirane u sve tri budžetske kategorije.
- Kao što je opisano u Analizi 2014. godine (Preporuka 2), Kosovo, kao i susedne zemlje/entiteti, ima koristi od dodatnih spoljašnjih finansijskih sredstava koja nisu deo zvaničnog budžeta, i ne pojavljuju se u statistikama. Slično, ti broječni podaci dostavljeni za godine 2017. i 2018. nisu obuhvatali sva budžetska sredstva korišćena na polju pravosuđa.

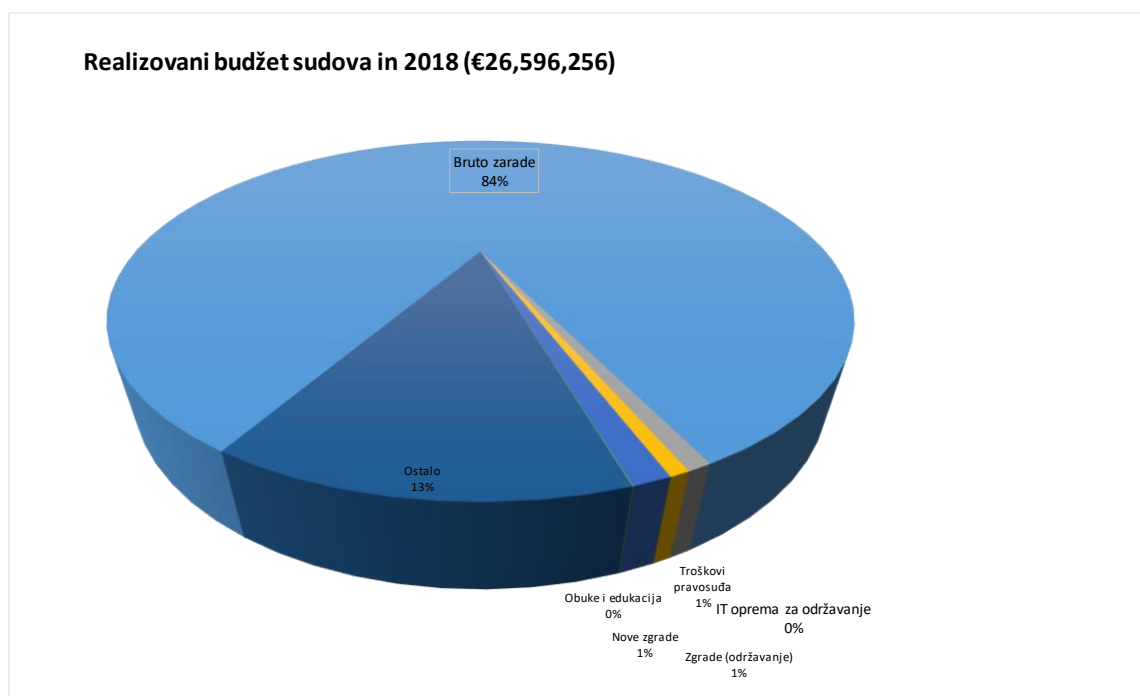
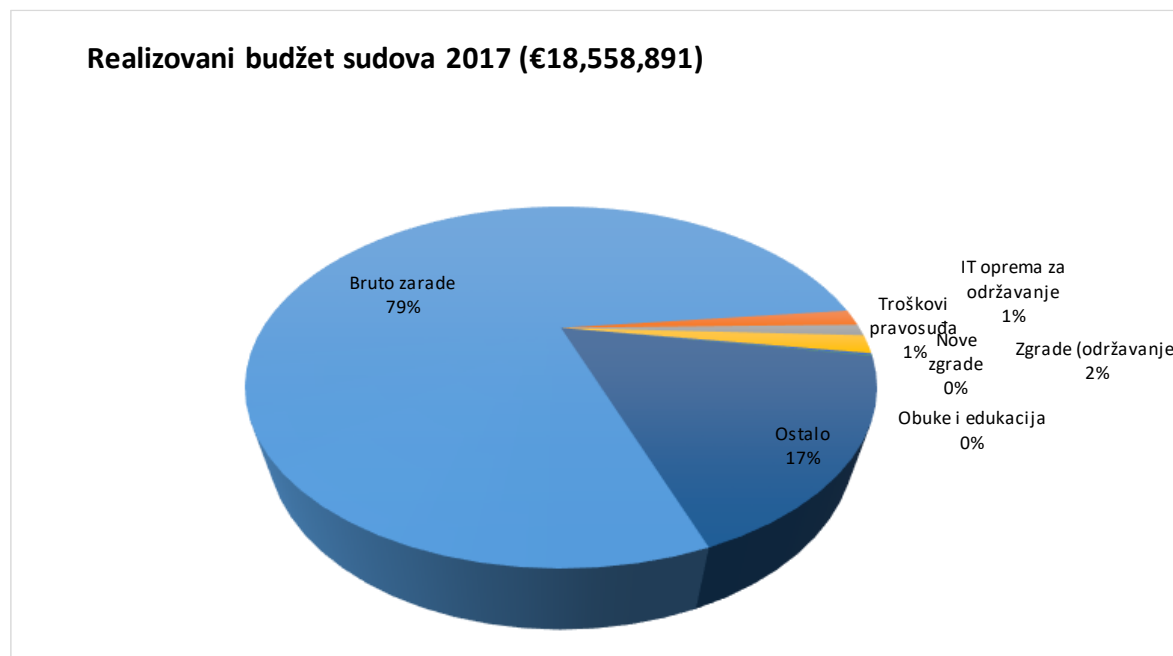
2.2. Budžet za sudove

- Odobreni i realizovani budžeti za sudove u 2018. godini su bili viši nego u prethodne dve analize. Ova procena odgovara povećanju BDP kroz taj period. Brojčani podaci o smanjenju stanovništva u kombinaciji sa povećanjem budžeta su rezultirali višim iznosima budžetske potrošnje

po glavi stanovnika. Godine 2014, realizovani budžet za sudove na Kosovu je iznosio 9,8 € po glavi stanovnika, u 2017. godini, 10,3 € po glavi stanovnika, dok je u 2018. godini bio skoro 15 € po glavi stanovnika.

- U sve tri analize odgovarajući budžeti za sudove nisu kompletno utrošeni. Te razlike između odobrenih i realizovanih iznosa su bile naglašenije u 2014. i 2017. godini, a u manjoj meri u 2018. godini.

- Postoji primetna razlika između realizovanih budžeta za sudove u 2017. godini (18.558.891 €) i 2018. godini (26.596.256 €). Veliki deo budžetskih sredstava je bio dodeljen za plate – tj. 79% u 2017.

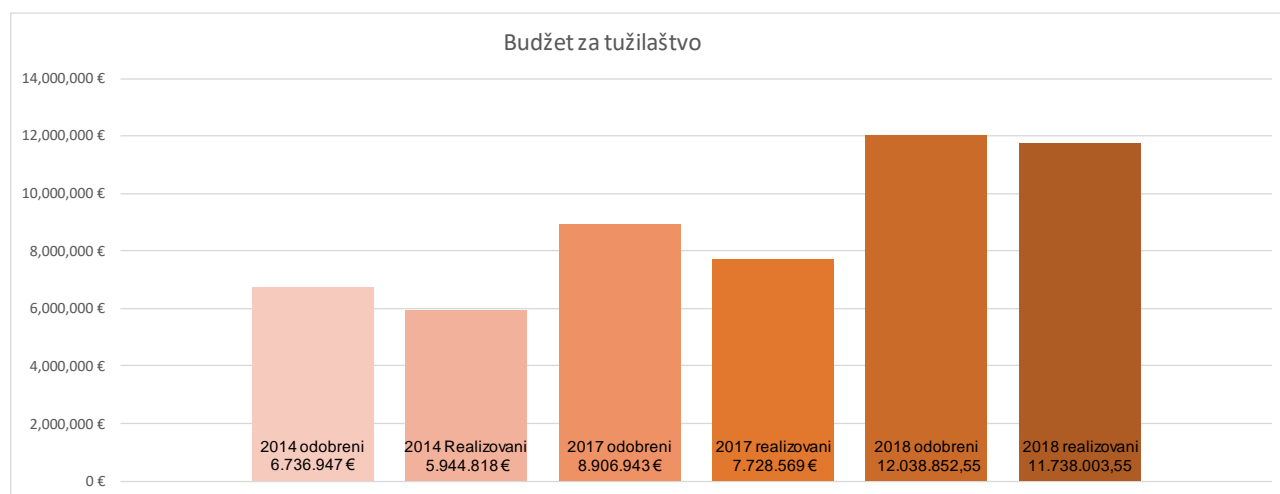
i 85% u 2018. godini. Inače, kao što je niže objašnjeno (Deo 3. o visoko specijalizovanim stručnjacima), broj sudija se opet povećao između 2017. i 2018. godine, i njihove plate su udvostručene. Broj sudskog osoblja je takođe porastao.

- Drugačije od prethodnih analiza, u 2018. godini je bilo vrlo malo potrošnje manje od planirane u vezi sa bruto platama.
- U izveštaju iz Analize 2014. godine, jedan od nalaza je bio da je Kosovo uložilo veći budžetski napor za svoje sudove, s obzirom na nivo njegovog bogatstva, u poređenju sa ostalim zemljama/entitetima u ovoj grupi. Na Kosovu, budžet dodeljen sudovima, kao procenat od BDP, bio je 0,34% u 2014. i 2017. godini. Jedna od preporuka u Analizama 2014. i 2017. godine je bila da, u skladu sa pristupom CEPEJ za efikasnost pravosudnih sistema, pravosudne institucije treba da izbegavaju traženje dodatnih finansijskih sredstava i prvo treba da koriste postojeća sredstva (Preporuka 1). U toj preporuci je takođe naglašeno da, kada se raspoređuju dodatni resursi, njih treba da prati proces praćenja rezultata.
- Uprkos ovoj preporuci, 2018. godine, budžet dodeljen sudovima, kao procenat od BDP, povećao se na 0,41% (sam BDP se takođe povećao).

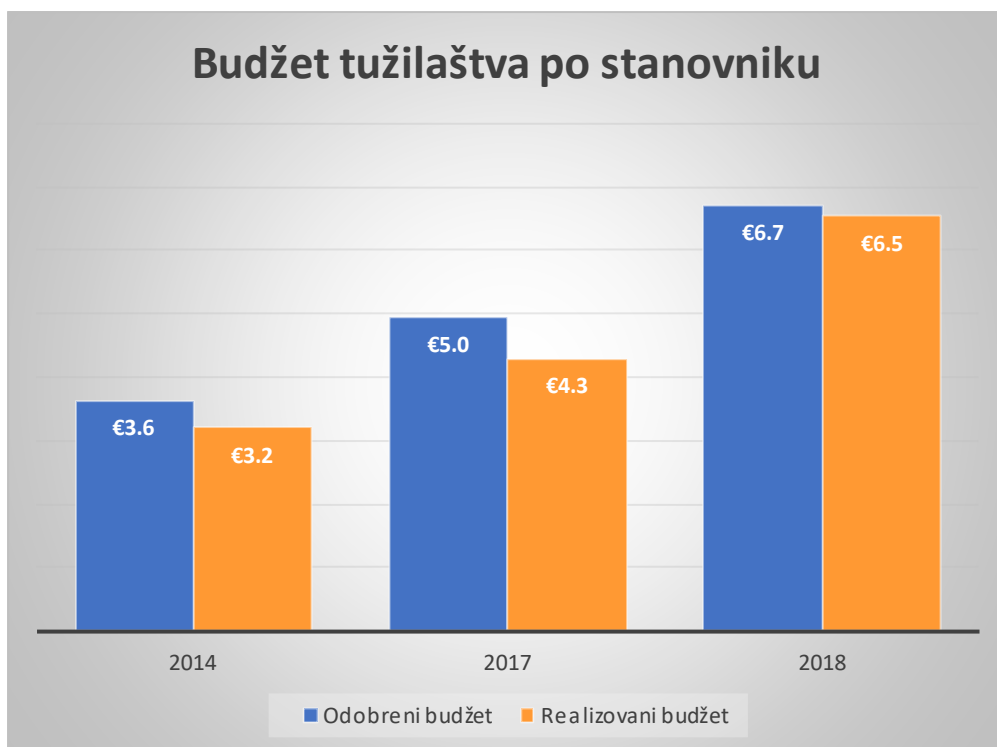
U Analizi 2014. godine se objašnjava filozofija CEPEJ za efikasnost pravosudnog sistema:

- prvo, sudovi ili tužilaštva moraju da unaprede svoje funkcionisanje (čak i u odsustvu dodatnih finansijskih sredstava);
- kada se optimizuje funkcionisanje, mogu da se preduzmu druge mere na višem nivou (generalno bez više finansijskih sredstava za sudove ili tužilaštva), kao što je menjanje distribucije tekućih finansijskih sredstava, uvođenje novih alata IKT, menjanje pravosudne organizacije ili proceduralnih prava, unapređenje obuke, itd,
- konačno, ukoliko obe kategorije mera nisu dovoljne da se reše ti problemi, možda bi bilo neophodno povećati resurse (broj sudija za prekršaje, pomoćnog osoblja i zaposlenih u sudovima, infrastrukture, itd.).

2.3. Budžet za javno tužilaštvo

Budžet tužilaštva po stanovniku

- Godine 2018, odobreni i realizovani budžeti za javno tužilaštvo su bili viši nego u prethodne dve analize. Ovo sledi trend povećanja BDP između 2014. i 2018. godine. Slično budžetskoj situaciji sudova, brožani podaci o smanjenju stanovništva u kombinaciji sa povećanjem budžeta su rezultirali višim iznosima budžetske potrošnje po glavi stanovnika. Godine 2014, realizovani budžet za javno tužilaštvo na Kosovu je iznosio 3,2 € po glavi stanovnika, u 2017. godini, 4,3 € po glavi stanovnika, a u 2018. godini, 6,5 € po glavi stanovnika.
- U sve tri analize, odgovarajući budžeti za javno tužilaštvo nisu u potpunosti utrošeni. Te razlike između odobrenih i realizovanih iznosa su bile naglašenije u 2014. i 2017. godini, a u manjoj meri u 2018. godini.

2.4. Budžet za Pravnu pomoć

Odobreni budžet (apsolutna vrednost)

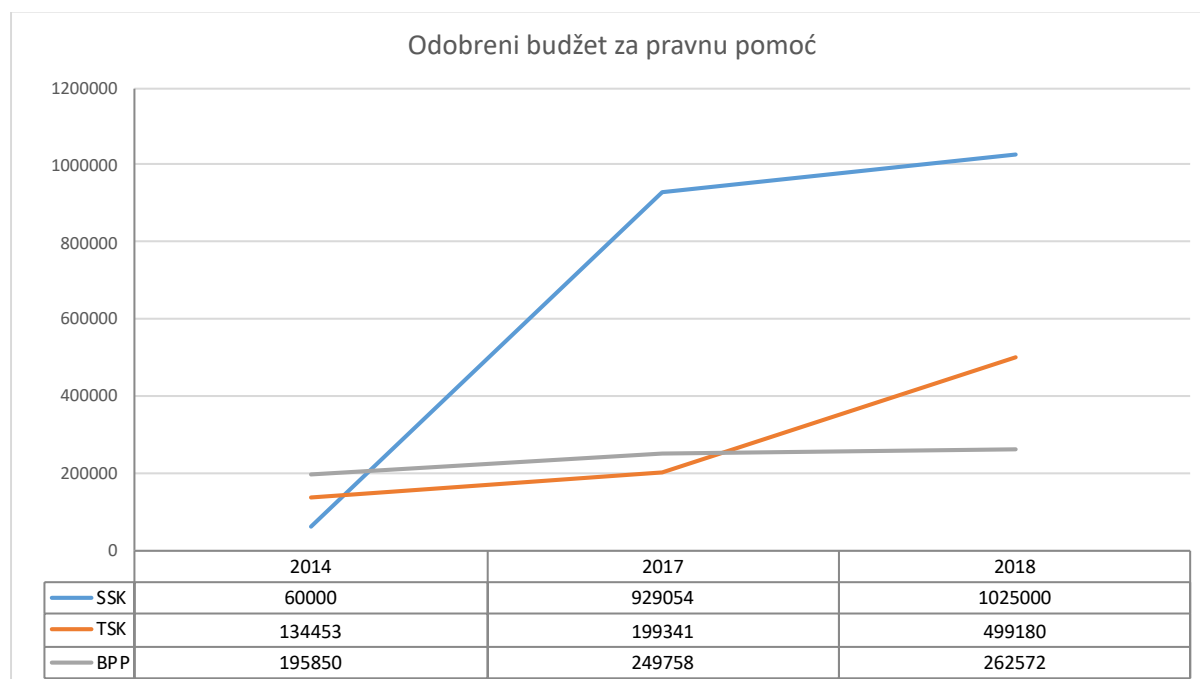
	Ukupno			Krivični slučajevi (predmeti)			Ostali krivični slučajevi (predmeti)		
	Ukupno	Na sudu	Van suda	Ukupno	Na sudu	Van suda	Ukupno	Na sudu	Van suda
Kosovo (2014)	930,303 €	650,570 €	279,733 €	734,453 €	600,000 €	134,453 €	195,850 €	50,570 €	145,280 €
Kosovo (2017)	1,378,154 €	1,001,938 €	376,215 €	1,128,396 €	929,054 €	199,341 €	249,758 €	72,884 €	176,874 €
Kosovo (2018)	1,786,752 €	1,102,783 €	683,969 €	1,524,180 €	1,025,000 €	499,180 €	262,572 €	77,783 €	184,789 €
Razlika (%)	92.1%	69.5%	144.5%	107.5%	70.8%	271.3%	34.1%	53.8%	27.2%

Realizovani budžet (apsolutna vrednost)

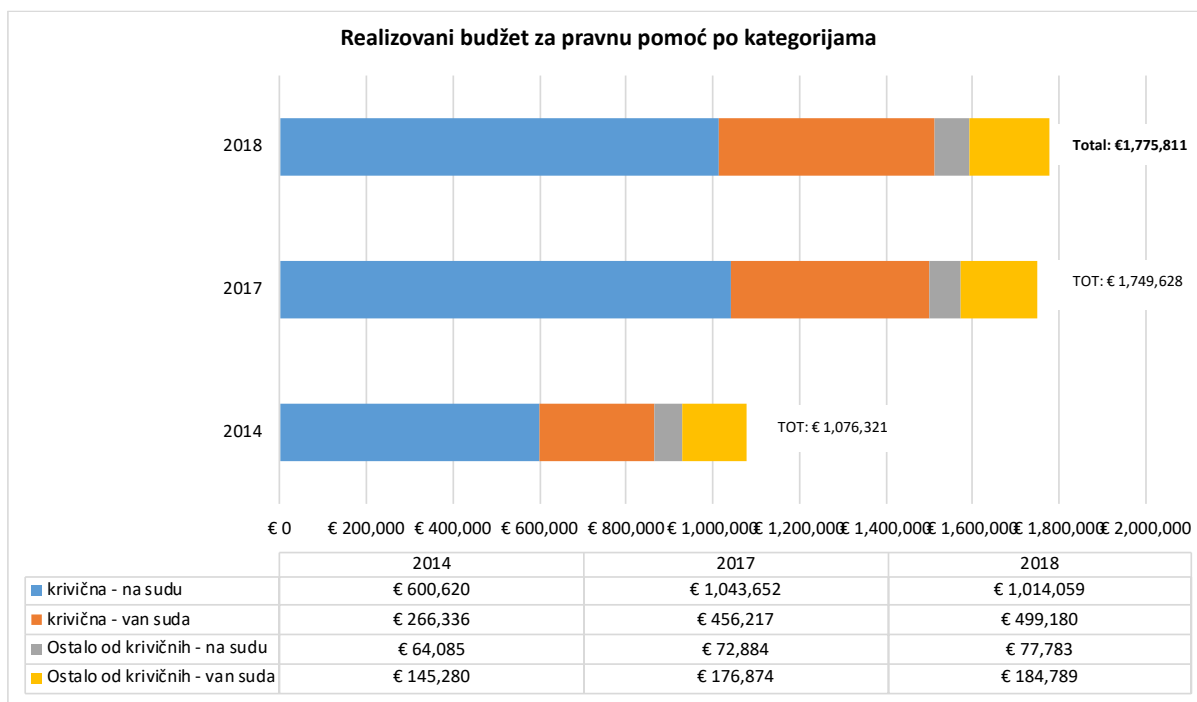
	Ukupno			Krivični slučajevi (predmeti)			Ostali krivični slučajevi (predmeti)		
	Ukupno	Na sudu	Van suda	Ukupno	Na sudu	Van suda	Ukupno	Na sudu	Van suda
Kosovo (2014)	1,076,321 €	664,705 €	411,616 €	866,956 €	600,620 €	266,336 €	209,365 €	64,085 €	145,280 €
Kosovo (2017)	1,749,628 €	1,116,536 €	633,091 €	902,238 €	1,043,652 €	456,217 €	249,758 €	72,884 €	176,874 €
Kosovo (2018)	1,775,811 €	1,091,842 €	683,969 €	1,513,239 €	1,014,059 €	499,180 €	262,572 €	77,783 €	184,789 €
Razlika (%)	65.0%	64.3%	66.2%	74.5%	68.8%	87.4%	25.4%	21.4%	27.2%

- Kao preliminarna napomena, treba se podsetiti kako je bio izračunat budžet za pravnu pomoć na osnovu metodologije CEPEJ (videti prvu analizu u kojoj se analiziraju podaci iz 2014. godine, odeljak 6.3.):

- **Ne postoji jedinstveni budžet za pravnu pomoć** na Kosovu, zato što su i sudovi i BPP uključeni u odobravanje besplatne pravne pomoći. Osim toga, kada se neki advokat imenuje da radi besplatno u toku prekrivične faze krivičnih postupaka, te troškove pokriva budžet TSK. Ukupan iznos odobrenog budžeta prijavljen u svrhu ove studije je stoga dobijen sabiranjem različitih finansijskih sredstava, naime: (i) finansijskih sredstava dodeljnih za pravnu pomoć u budžetima SSK i TSK (angažovanu isključivo u krivičnim predmetima), i (ii) finansijskih sredstava dodeljenih za BPP (koja se uglavnom koriste u drugim – ne u krivičnim predmetima).
- U prvoj analizi (podataka iz 2014. godine), SSK i TSK su objasnili da su budžetske linije u budžetima SSK i TSK, korišćene za kalkulacije u ovom izveštaju, pokrivala budžet za pravnu pomoć (tj. plaćanje advokata), ali takođe i budžet za eksperte i sudije porotnike. U narednim analizama (podataka iz 2017. i 2018. godine), SSK i TSK su mogli da dostave **budžet samo za pravnu pomoć (bez budžeta za eksperte i sudije porotnike)**, što predstavlja poboljšanje. Prema tome, brođane podatke u gornjoj tabeli bi trebalo čitati imajući na umu da su stvarni brođani podaci o pravnoj pomoći 2014. godine bili niži od onih koji su prijavljeni, i da je povećanje u sledećim godinama analize čak značajnije od onoga što pokazuju ti brojevi.
- **Budžet za pravnu pomoć je povećan između 2014. i 2018. godine.** Odobreni budžet je povećan za 92,1% (tj. skoro je udvostručen), što predstavlja značajno povećanje. Stoga je zanimljivo i korisno pregledati te podatke raspodeljene po institucijama. U 2018. godini, SSK je doprineo 57% od ovog budžeta, TSK - oko 28%, a BPP - 15%. U 2014. godini, odgovarajući doprinosi su bili kako sledi: 64% od strane SSK, oko 15% od strane SSK i 21% od strane BPP. Donji grafikon pokazuje evoluciju finansijskih sredstava dodeljenih za pravnu pomoć u te tri relevantne institucije: SSK, TSK i BPP. **Finansijska sredstva SSK su značajno povećana.**

- Između 2014. i 2018. godine, sveukupni realizovani budžet za pravnu pomoć je povećan za 65%. U 2018. godini bilo je manje potrošnje odobrenog budžeta za pravnu pomoć od planirane; nasuprot tome, realizovani iznosi za pravnu pomoć u 2014. i 2017. godini su bili veći od odobrenog budžeta.

- Konkretnije, realizovani iznos za pravnu pomoć je povećan sa 1.076.321 € u 2014. na 1.775.811 € u 2018. godini. Povećanje realizovanog budžeta za pravnu pomoć takođe može da se primeti unutar svake od potkategorija (krivičnih predmeta i onih koji nisu krivični, onih prijavljenih sudovima ili ne). **Najznačajnije povećanje je u pogledu pravne pomoći za krivične predmete izvan sudova, tj. one obrađivanje od strane tužilaštava (87,4%).**

2.5. Stanje razvoja Informacionih tehnologija (IT)

- Procenjivanje uticaja informacionih tehnologija na efikasnost i kvalitet pravosuđa je bilo jedan od zadataka koji su povereni CEPEJ od njegovog stvaranja 2002. godine.
- CEPEJ koristi poseban upitnik od četrdeset pitanja za procenjivanje stanja razvoja informacionih tehnologija u evropskim sudovima. Neka od pitanja iz ovog upitnika su korišćena za izveštaj o Analizi tokom 2014. godine (strane 29-30). Od tada su ta pitanja neznatno promenjena. Taj upitnik razmatra, između ostalih pitanja, elektronske sisteme za upravljanje predmetima.
- Godine 2014, nivo IT u kosovskim sudovima je bio vrlo ograničen. U Analizi 2014. godine je objašnjeno da je, u januaru 2014. godine, započet zajednički projekat SSK i TSK sa ciljem da se uvede **Informacionog sistema za upravljanje predmetima (ISUP)** zasnovan na IKT za kosovske sudove i tužilačke službe, uz finansijsku podršku Ministarstva spoljnih poslova Norveške. Ovaj projekat je i dalje bio u toku u 2018. godini: sudovi su počeli da koriste taj novi sistem za krivične predmete i bilo je predviđeno da se u narednim godinama rasporedi za druge vrste predmeta, kao i u tužilaštvima.
- U izveštaju CEPEJ za 2018. godinu (podaci iz 2016. godine) se objašnjava da “dostavljanje **pouzdanе statistike** [...] u potpunosti zavisi od kvaliteta ulaznih podataka u sistem za upravljanje predmetima. Mnogi izveštaji o greškama u sudskoj statistici koje se direktno pripisuju tehničkim ili ljudskim nedostacima (greške u unosu podataka) postaju vidljivi u modulima za izveštavanje ovih alata za upravljanje predmetima. Recenzije Radne grupe CEPEJ o ocenjivanju i program saradnje CEPEJ su potvrdili ovo zapažanje.” Stoga se u izveštaju preporučuje Državama i entitetima da koncentrišu napore na “kontrolu i efikasnost njihovih elektronskih sistema za upravljanje predmetima, blisko povezujući svoje projektante informacionih sistema sa krajnjim korisnicima, pre nego što uopšte pokrenu sofisticiranije usluge.”

2.6. Opšti nalazi i oblasti za delovanje na koje je ukazano

Opšti nalazi

- Pravosuđu je bilo raspoređeno više finansijskih sredstava u 2018. godini, i kao apsolutna vrednost i kao deo od BDP. **Budžet dodeljen celokupnom pravosudnom sistemu, kao procenat od BDP, povećan je** sa 0,48% u 2014. na 0,62% u 2018. godini. **Budžet dodeljen sudovima, kao procenat od BDP, takođe je povećan**, sa 0,34% na 0,41%. Godine 2014, Kosovo je već ulagalo veliki budžetski napor za svoje sudove; ovaj napor je bio čak i veći u 2018. godini. U kojoj meri je ovo dovelo do unapređene efikasnosti? Videti niže Poglavlje 4. o efikasnosti sudova.
- **Razlike između odobrenih i potrošenih iznosa su bile manje naglašene.** Ovo može da se uoči u sve tri komponente, tj. sudovima, tužilaštvima i Pravnoj pomoći.

Oblasti za delovanje

- Buduće analize treba da pregledaju stanje IT na Kosovu korišćenjem ažuriranog upitnika CEPEJ o stanju razvoja IT. Njima treba da se ispita koji je bio mogući uticaj novih sistema ISUP na efikasnost sudova i tužilaštava i na dostavljanje statistika.

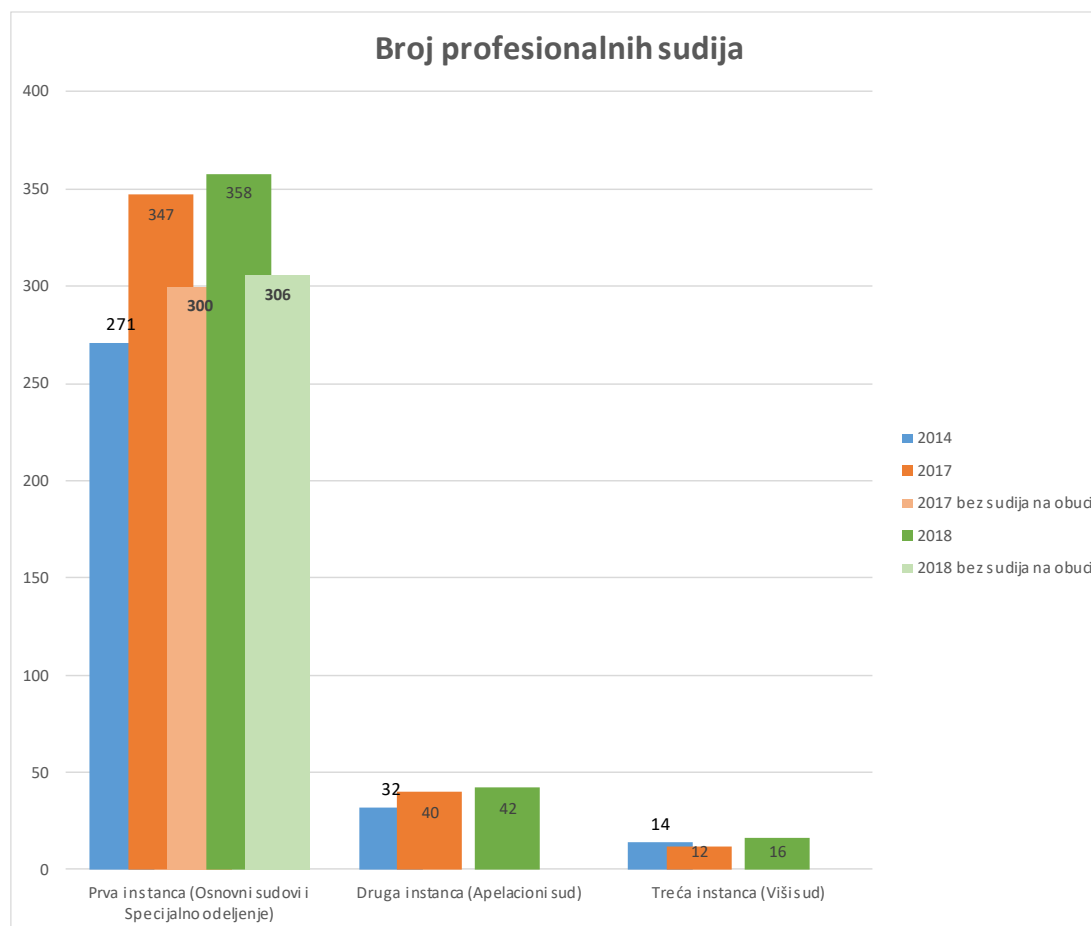
3. VISOKO SPECIJALIZOVANI STRUČNJACI

3.1. Profesionalne sudije

- Analiza situacije u pogledu profesionalnih sudija zaposlenih u pravosudnom sistemu na Kosovu podleže nekim metodološkim specifikacijama. Kao podsetnik, definicija ‘profesionalnih sudija’ po metodologiji CEPEJ naglašava da “tamo gde je neki sudija zaposlen sa skraćenim radnim vremenom, njegov rad treba da se preračuna u **ekvivalent punog radnog vremena (EPRV)** i biće izračunat kao takav u ukupnom iznosu (npr. 0,5 EPRV za sudiju koji radi pola dana)”.
- Treba napomenuti da se brojevi prijavljeni u svakoj od te tri analize **ne odnose na broj zaposlenih izražen u ekvivalentu punog radnog vremena (EPRV)**, nego na apsolutni broj sudija na stalnim pozicijama, bilo da su zaposleni puno radno vreme ili sa skraćenim radnim vremenom. Nadalje, pošto ti prijavljeni brojevi podaci ne obuhvataju samo one sudije koji aktivno vode predmete, oni su viši od stvarnih - ovo pogađa analizu učinka sudova (ali ne i analizu budžetskih sredstava).

Apsolutna vrednost

	Total			1 instance			2 instance			3 instance		
	Total	Muško	žensko	Total	Muško	žensko	Total	Muško	žensko	Total	Muško	žensko
Kosovo (2014)	317	227	90	271	196	75	32	22	10	14	9	5
Kosovo (2017)	399	286	127	347	234	113	40	30	10	12	8	4
Kosovo (2018)	416	286	130	358	244	114	42	31	11	16	11	5
Razlika (%)	31.2%	26.0%	44.4%	32.1%	24.5%	52.0%	31.3%	40.9%	10.0%	14.3%	22.2%	0.0%

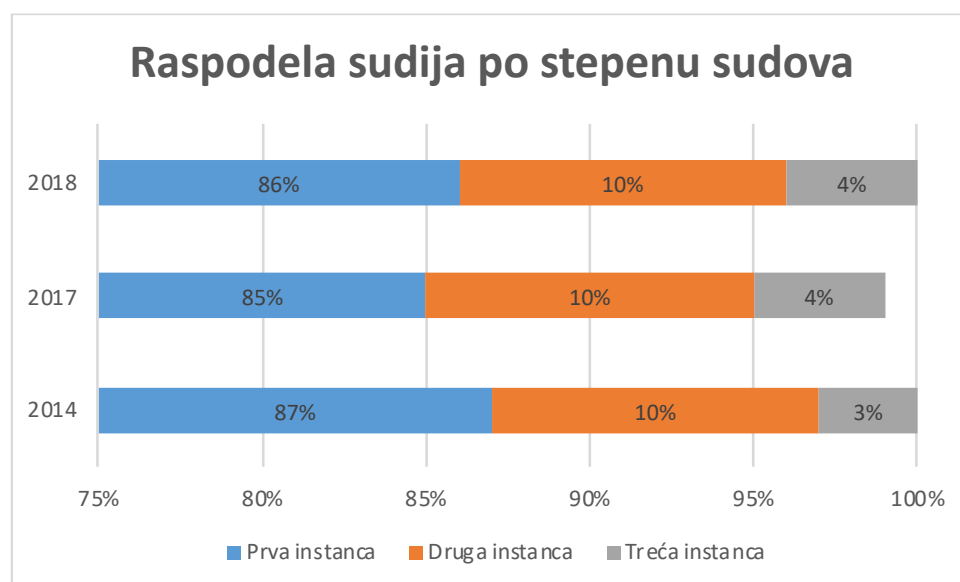

- Između 2014. i 2018. godine, **ukupan broj profesionalnih sudija je porastao za 31,2%**. Godine 2014, sudovi na Kosovu su zapošljavali 17,1 sudija na 100.000 stanovnika; broj je porastao na 22,2 sudije na 100.000 stanovnika 2017. godine i 23,2 sudije na 100.000 stanovnika 2018. godine.
- U 2014, 2017. i 2018. godini, SSK nije mogao da prijavi brojeve EPRV, zato što se informacije u

vezi sa brojem sudija koji su na roditeljskom odsustvu ili onih koji su bili zaposleni po ugovorima za nepuno radno vreme, prikupljaju na nivou sudova, a ne od strane SSK.

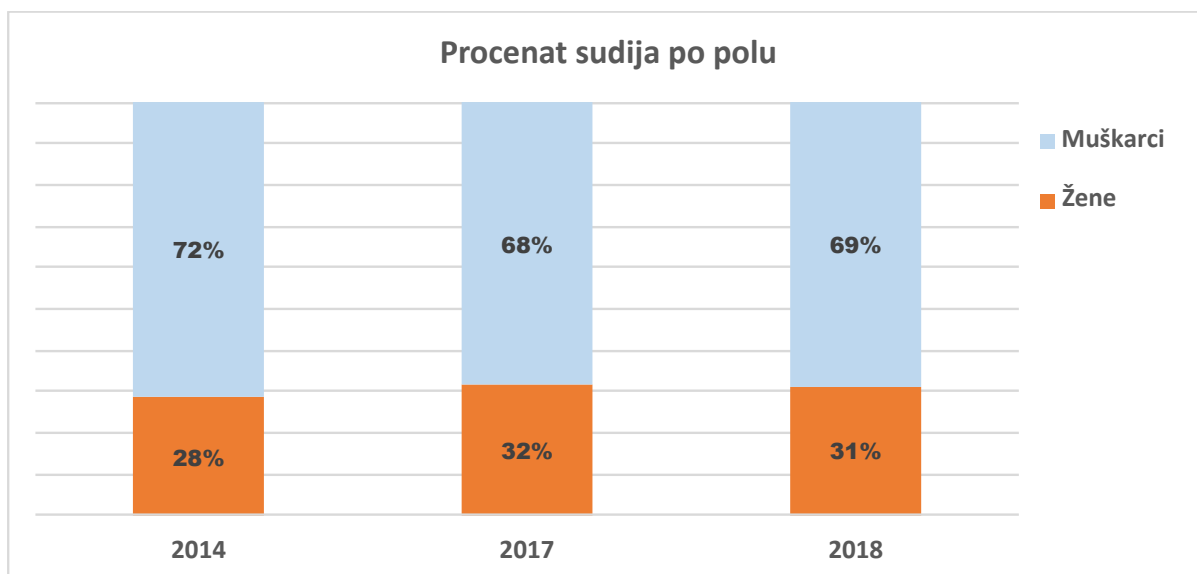
- Međutim, SSK je prijavio da je u toku 2017. godine, 47 od 347 zaposlenih sudija u prvoj instanci pohađalo **obavezni kurs obuke Pravosudne akademije Kosova**, tako da oni nisu procesuirali bilo kakve predmete. Godine 2018, 52 od 358 sudija u prvoj instanci su pohađale ovu obuku i nisu procesuirali bilo kakve predmete. Stoga je, na nivou prvostepenih sudova, broj sudija koji su stvarno radili sa predmetima bio skoro isti 2017. i 2018. godine (300 sudija u 2017. i 306 u 2018. godini). Ovaj nalaz je važan kada se posmatraju brožani podaci i trendovi opisani u Delu 4. o efikasnosti sudova. **Stoga je ključno prikupljanje i prijavljivanje brojeva EPRV, zato što podaci koji nisu EPRV navode na pogrešan zaključak da nerešene slučajeve obrađuje broj sudija koji je veći od stvarnog broja u praksi.**

- Na važnost prikupljanja podataka o EPRV se ukazuje u nekoliko preporuka iz Analize 2014. godine. Planiranje neophodnih resursa (broja profesionalnih sudija) zahteva prikupljanje podataka o EPRV kao preduslov (videti Preporuke 7, 8 i 11). U Analizama iz 2014. i 2017. godine ovo se smatralo za prioritetnu meru.

- Između 2014. i 2018. godine, apsolutni broj profesionalnih sudija je porastao u sve tri instance. Delimičan izuzetak je Vrhovni sud, gde se broj sudija smanjio između 2014. i 2017. godine, ali je ponovo porastao 2018. godine.

- Kada se posmatra broj sudija u svakoj instanci kao procenat od ukupnog broja sudija, samo u Vrhovnom sudu se pokazuje porast (sa 3% 2014. na 4% 2018. godine). Procenat sudija u Apelacionom sudu se smanjio 2018. godine (sa 10% na 9%), dok je u prvoj instanci procenat ostao isti kao 2014. godine (87%) uprkos padu u 2017. godini (sa 87% na 85%). Ove vrednosti (uključujući i informacije o sudijama prve instance na obuci) treba analizirati zajedno sa podacima o evoluciji pokazatelja efikasnosti u odgovarajućim instancama.

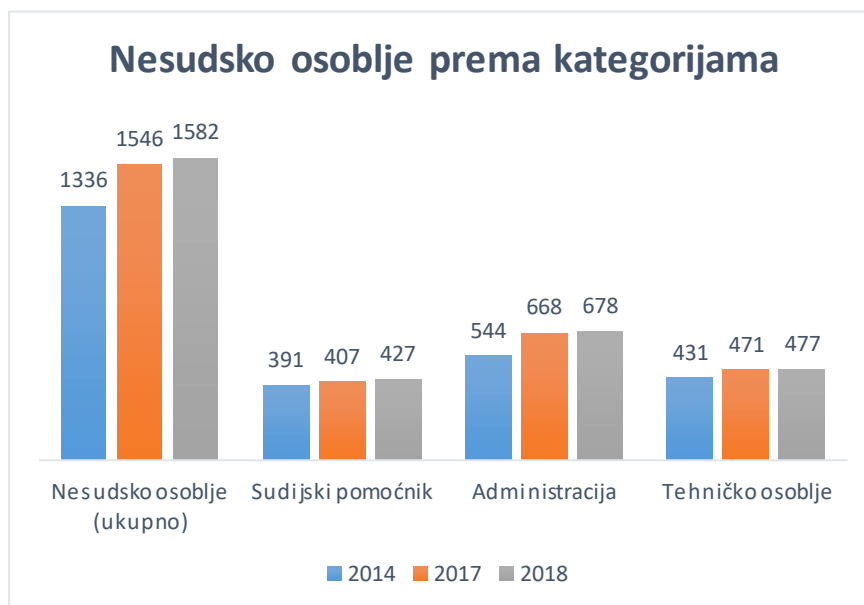
- Analiza 2014. godine je pokazala da je procenat žena sudija i žena predsednika sudova na Kosovu bio najniži među Državama članicama/entitetima Saveta Evrope uključenim u taj postupak (28% žena sudija). **Godine 2018. procenat žena sudija (31%) je bio veći nego 2014. godine (28%), ali neznatno smanjen u poređenju sa 2017. godinom (32%).** Godine 2018, od 143 sudije zaposlene od 2014. godine, 92 su bili muškarci, a 51 su bile žene.

Broj predsednika sudova

	Ukupno		
	Ukupno	Muškarci	Žene
Kosovo (2014)	10	8	2
Kosovo (2017)	10	9	1
Kosovo (2018)	10	9	1
Razlika (%)	0.0%	12.5%	-50.0%

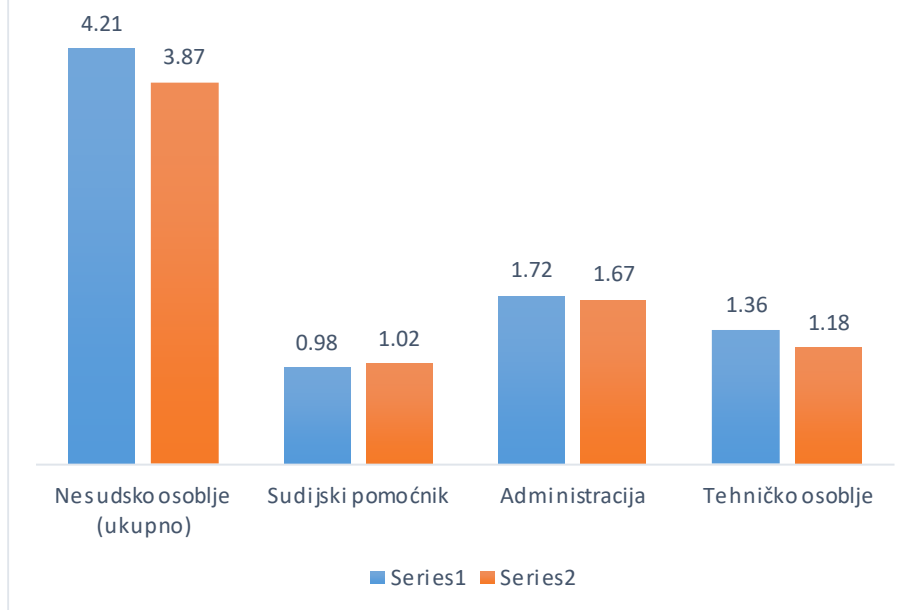
- Podaci ne pokazuju **nikakav napredak** u pogledu zastupljenosti žena sudija među predsednicima sudova. U sve tri analize pozicije predsednika Apelacionog suda i Vrhovnog suda su zauzimali sudije muškarci.

3.2. Sudsko osoblje

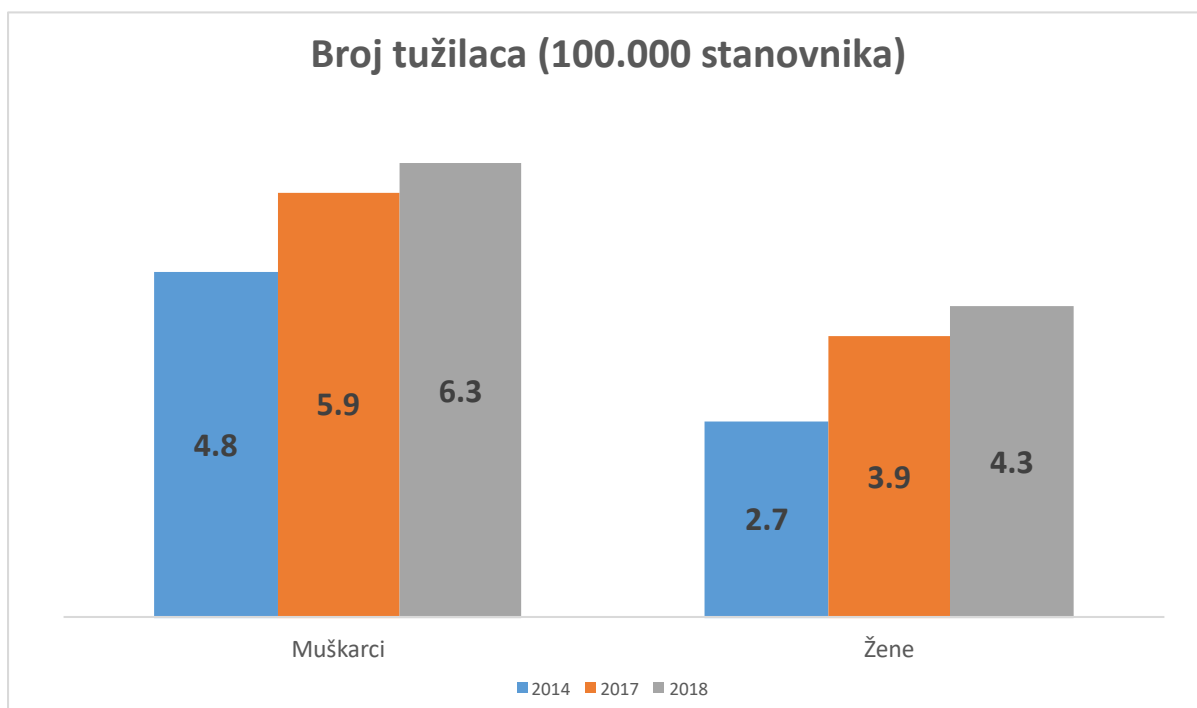
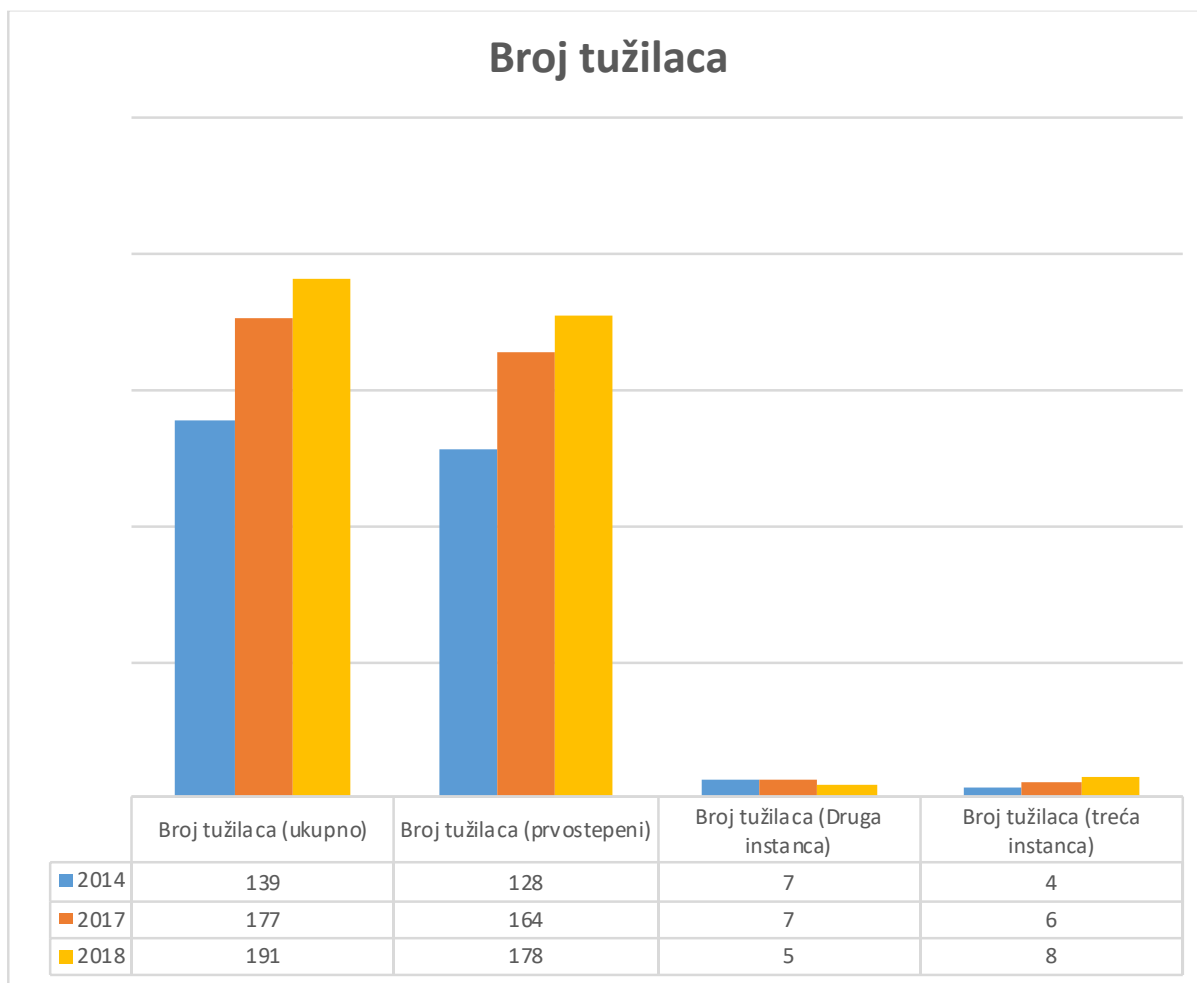

- Ukupan broj sudskog osoblja je porastao između 2014. i 2018. godine. U 2018. godini, sudovi na Kosovu su zapošljavali 246 osoba više nego 2014. godine.
- Među sudskim osobljem, između 2014. i 2018. godine, broj osoblja koje direktno pomaže sudijama je porastao sa 391 na 427 (36 osoba više); broj administrativnog osoblja - sa 544 na 678 (134 osoba); i tehničkog osoblja - sa 431 na 477 (46 osoba).
- U Analizi 2014. godine, jedan od nalaza je bio da je postojao **veliki broj administrativnog i tehničkog osoblja po sudiji na Kosovu, ali mali broj osoblja koje direktno pomaže sudijama**. Zanimljivo je pomenuti da je **takva situacija dalje naglašena u 2018. godini**: u ovoj godini analize, procentualno povećanje novozaposlenog administrativnog osoblja (24,6%) i tehničkog osoblja (10,67%) bilo je veće od broja osoblja koje direktno pomaže sudijama (9,2%).
- U vezi sa tehničkim osobljem, posebno u Analizi 2014. godine, se predlaže opcija poveravanja usluga spoljnim izvršiocima. Međutim, treba uzeti u razmatranje da, u svim sudovima, korisnici sudova na ulazu suda dobijaju osnovne informacije (o njihovim pravima itd.) od službenika obezbeđenja. Stoga, svaka reforma koja ima za cilj smanjenje troškova sudskog osoblja treba da obezbedi da ne bude ugroženo pravo korisnika na pristup informacijama.
- Kada se porede brožani podaci o osoblju po sudiji u sve te tri analize, povećanje apsolutnog broja sudskog osoblja nije proporcionalno povećanju broja sudija. Stoga podaci pokazuju smanjenje pomoći koja je na raspolaganju sudijama u sudovima. Broj osoblja po sudiji se smanjio sa 4,21 2014. godine, na 3,87 2017. godine, te na 3,4 u 2018. godini.
- Unutar kategorije sudskog osoblja, pravni pomoćnici koji pružaju sudsku podršku sudijama imaju direktan uticaj na učinak sudova. Kao što je takođe napred prikazano, od ukupno dodatno zaposlenog osoblja između 2014. i 2018. godine (246), samo 36 osoba su bile sudijski pomoćnici; s jedne strane, procentualno povećanje pravnih pomoćnika je bilo manje nego u ostalim kategorijama osoblja, a sa druge, broj pomoćnika po sudiji je neznatno smanjen tokom analiziranog perioda (0,98 2014. i 0,9 2018. godine).

Sudsko osoblje prema kategorijama

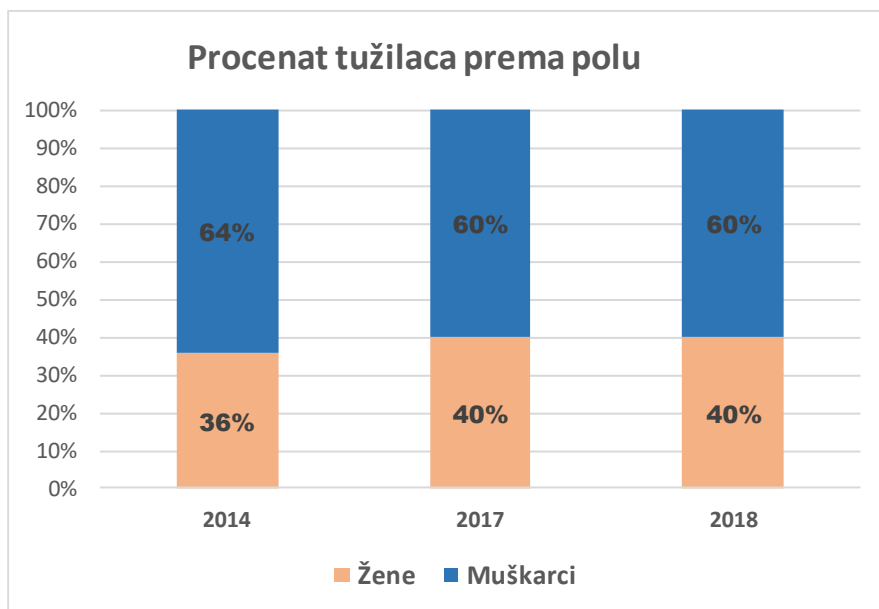
3.3. Tužioc

- Tokom ove tri analize **ukupan broj javnih tužilaca je porastao sa 139 2014. godine na 191**

2018. godine (37%). Godine 2014, bilo je 7,5 tužilaca na 100.000 stanovnika; taj broj je porastao na 9,8 tužilaca na 100.000 stanovnika 2017. godine i 10,64 tužilaca na 100.000 stanovnika 2018. godine.

- Povećan je broj tužilaca na nivoima prve i treće instance, dok se broj tužilaca na nivou druge instance (Apelacioni sud) smanjio. Ovo odudara od trenda u sudovima druge instance (nivo apelacije) gde je broj sudija porastao u poređenju sa 2014. godinom.
- Treba navesti da se brojevi podaci prijavljeni u sve tri analize **ne odnose na broj zaposlenih izražen u ekvivalentu punog radnog vremena (EPRV)**, nego na apsolutan broj javnih tužilaca na stalnim pozicijama, bilo da su zaposleni puno radno vreme ili sa skraćenim radnim vremenom. Međutim, TSK je dostavio neke dodatne informacije u vezi sa stvarnim brojem tužilaca u službi.
- Kao što je napred objašnjeno u vezi sa novim sudijama, novi tužioci takođe nisu obavljali tu profesiju u 2018. godini. Pored ovih, TSK je prijavio da šest drugih tužilaca nije obavljalo svoju profesiju u 2018. godini (tri su otišla u SAD, tri su premeštena na druge položaje); i Predsednik TSK suspenduje svoj položaj javnog tužioca i ne vodi nikakve predmete dok zauzima položaj Predsednika. Sledstveno tome, 163 tužioca je tačniji broj javnih tužilaca koji su stvarno vodili predmete u 2018. godini (u skladu sa metodologijom CEPEJ). Prijavljeni broj od 191 tužioca (ne EPRV) može da ima remetilački uticaj na analizu učinka tužilaca (mada ne i ina analizu budžetskih sredstava).

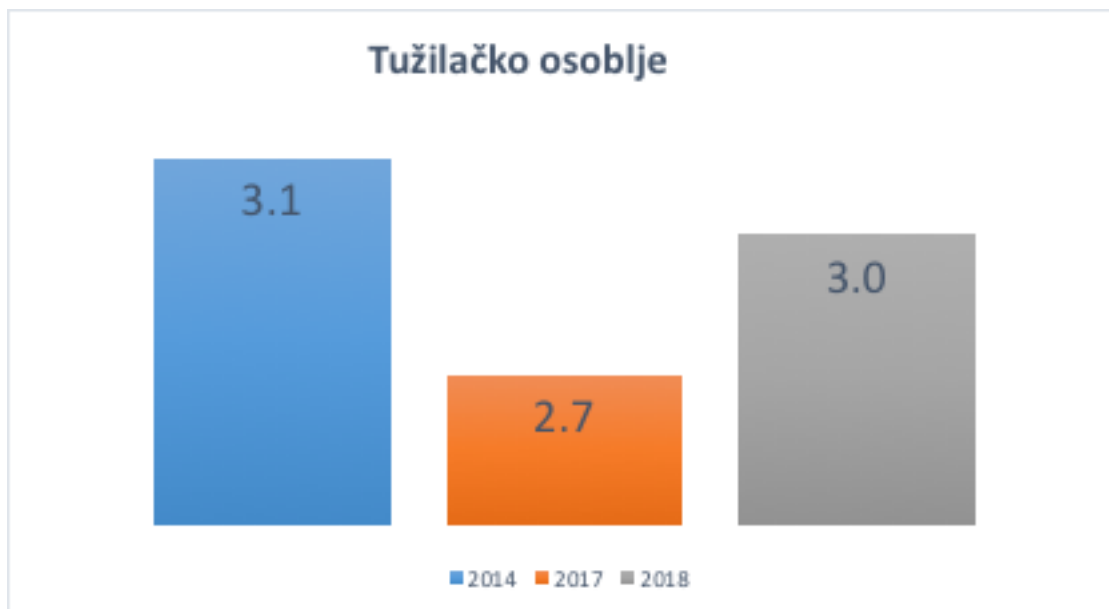

- Godine 2017. i 2018, procenat žena tužilaca (40%) je bio veći nego 2014. godine (36%). Od 52 dodatna tužioca zaposlena između 2014. i 2018. godine, 25 su bile žene, a 27 muškarci.

Broj glavnih tužilaca	Ukupno		
	Ukupno	Muškarci	Žene
Kosovo (2014)	10	8	2
Kosovo (2017)	10	10	0
Kosovo (2018)	10	10	0
Razlika(%)	0.0%	25.0%	-100.0%

- Dok je procenat zastupljenosti žena u kategoriji tužilaca povećan između 2014. i 2018. godine, kao što je napred navedeno, i u **2017. i 2018. godini 100% pozicija rukovodilaca tužilaca su zauzimali muškarci.**

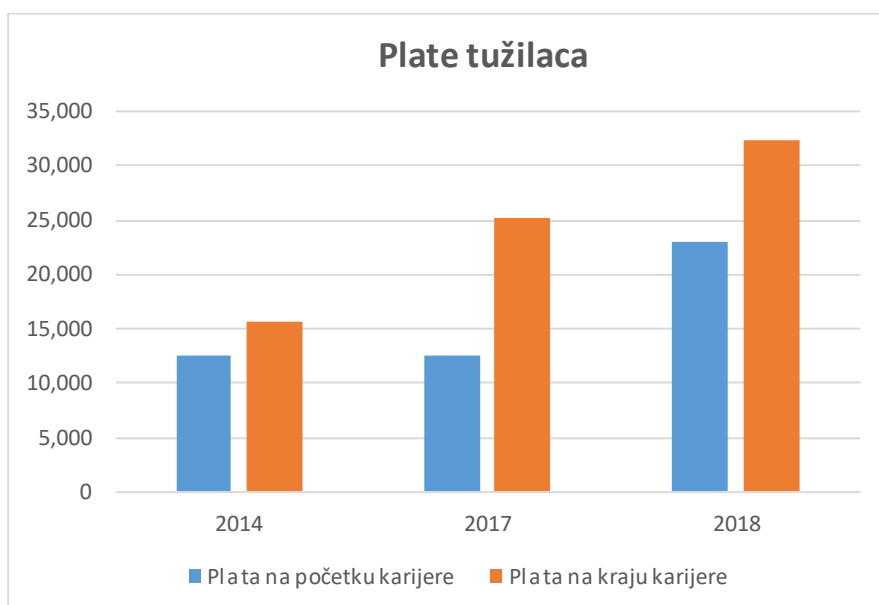
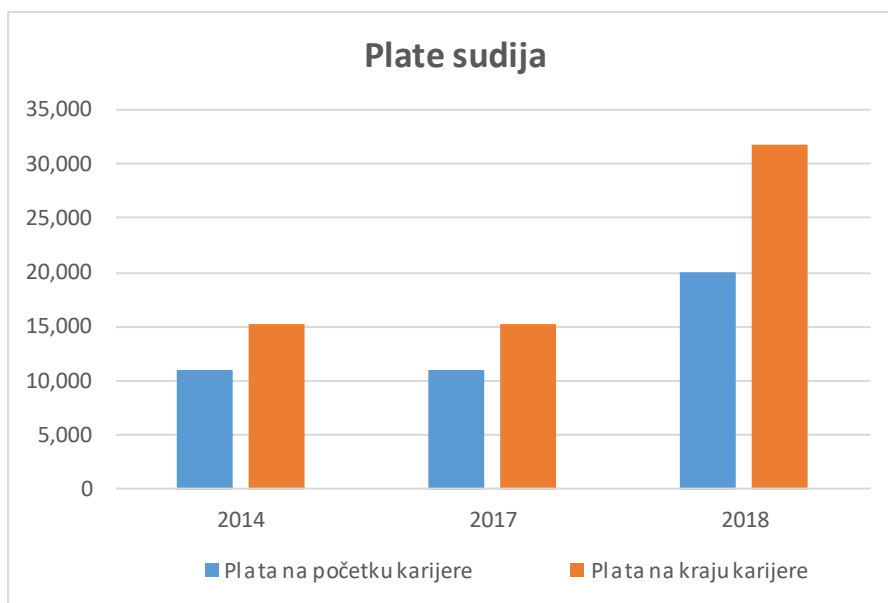
3.4. Tužilačko osoblje

- Osoblje koje pomaže javnim tužiocima i javnim tužilaštvima se povećalo sa 423 2014. godine, na 477 2017. godine, te na 567 2018. godine. Godine 2018, služba javnog tužilaštva na Kosovu je zaposlila 144 osobe više nego 2014. godine, od čega su 75 bile žene, a 69 muškarci.
- Kada se pogleda da li je povećanje broja osoblja koje je zaposlila služba tužilaštva proporcionalno povećanju broja tužilaca, podaci pokazuju da se pomoć koja se pruža javnim tužiocima smanjila 2017. godine (sa 3,1 2014. na 2,7 članova osoblja po tužiocu) i ponovo porasla 2018. godine (3 člana osoblja po tužiocu).
- Ovi podaci su relevantni za analizu efikasnosti službe javnog tužilaštva uopšte.

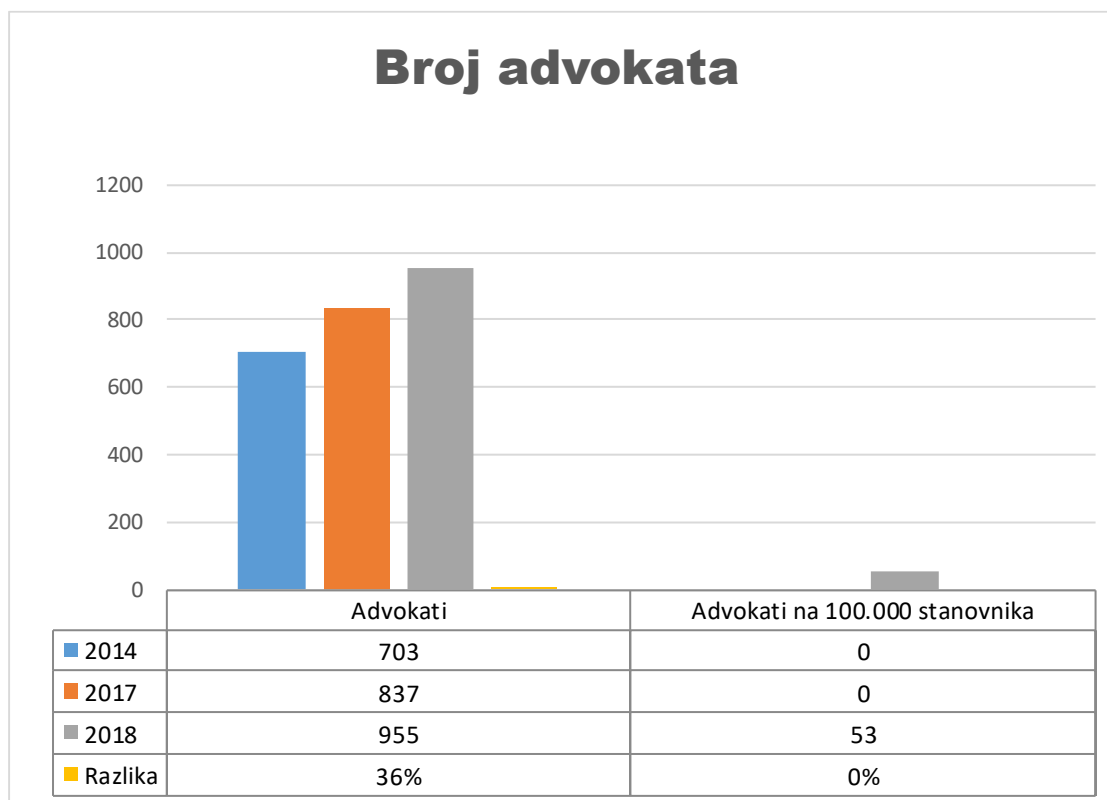
3.5. Plate sudija i tužilaca

Plate sudija			
	2014	2017	2018
Plata na početku karijere	10,992	10,992	20,071
Plata na kraju karijere	15,252	15,252	31,860
Plate tužilaca (nasuprot prosečne plate)	1.9	1.7	3.0
Bruto zarada na visokom sudu (prosečna plata)	2.6	2.4	4.8
Plate tužilaca			
	2014	2017	2018
Plata na početku karijere	12,612	12,612	22,939
Plata na kraju karijere	15,576	25,184	32,260
Plata na početku karijere (nasuprot prosečne plate)	2.2	2.0	3.4
Plata na kraju karijere (nasuprot prosečne plate)	2.7	4.0	4.8

- **U 2018. godini, plate sudija su iznosile 3 prosečne bruto plate (PBP) na početku karijere i 4,8 PBP za najviši rang u karijeri. Slično ovome, plate tužilaca su u 2018. godini iznosile 3,4 PBP na početku karijere i 4,8 PBP za najviši rang u karijeri.**

3.6. Advokati

- Tokom tri analize, i apsolutni broj advokata i broj na 100.000 stanovnika su povećani (apsolutni broj advokata za 36% a, po broju stanovnika, za 40%).
- Ove brojke treba analizirati u odnosu na kretanje novoprispelih predmeta tokom perioda obavljanja analize.

3.7. Opšti nalazi i predložene oblasti za delovanje

Opšti nalazi

- Kao što je napred objašnjeno (Poglavlje 2. o budžetskim sredstvima), sudstvu je dodeljeno više resursa u 2018. godini. Pre svega, u periodu između 2014. i 2018. godine, ukupan broj **profesionalnih sudija** je povećan za 31,2%, a ukupan broj **javnih tužilaca** je povećan sa 139 u 2014. godini na 191 u 2018. godini (37%). Međutim, brojke o kojima se izveštava u sve tri analize **ne odnose se na ekvivalent punog radnog vremena (EPRV)** (prema metodologiji CEPEJ), nego na apsolutni broj sudija i tužilaca na stalnim funkcijama, ne uzimajući u obzir da, na primer, neki od sudija i tužilaca koji su pohađali obaveznu obuku u Pravosudnoj akademiji nisu postupali ni po jednom predmetu. Rezultat toga je da su brojke iz izveštaja veće od stvarnih brojki – ovo pogađa analizu učinka sudova (ali ne i analizu budžetskih sredstava). **Prikupljanje i izveštavanje o EPRV je od suštinske važnosti zato što brojke koje ne uzimaju u obzir EPRV navode na pogrešan zaključak, ukazujući da je broj predmeta u radu kod određenog broja sudija i tužilaca veći nego što je to stvarno slučaj u praksi.**
- Drugo, ukupan broj sudskog i tužilačkog osoblja je povećan u periodu između 2014. i 2018. godine. U analizi iz 2014. godine, jedan od nalaza je bio da postoji veliki broj administrativnog i tehničkog osoblja koje dolazi na jednog sudiju na Kosovu, ali da je broj osoblja koje direktno pomaže sudijama mali. Takva situacija je još više naglašena u 2018. godini.
- Treće, **plate sudija i tužilaca** su skoro udvostručene od 2014. godine.

- U 2018. godini, **procenat žena među sudijama** (31%) je bio veći nego u 2014. godini (28%), ali je blago opao u poređenju sa 2017. godinom (32%). Nasuprot ovome, podaci ne pokazuju nikakav napredak u pogledu zastupljenosti žena među **predsednicima sudova**. U 2017. i 2018. godini, procenat **žena tužilaca** (40%) je bio veći nego u 2014. godini (36%). Međutim, i 2017. i 2018. godine, na funkcijama **rukovodilaca tužilaca** nalazilo se 100% muškaraca.

- Tokom ove tri analize, povećan je i apsolutan **broj advokata** i broj advokata na 100.000 stanovnika.

Oblasti za delovanje

- U svrhu budućih analiza, **neophodno je prikupiti podatke o broju sudija, tužilaca i sudskog osoblja u ekvivalentu punog radnog vremena (EPRV), na osnovu definicije Evropske komisije za efikasnost sudstva (CEPEJ)**. Tokom sledeće analize, treba imati u vidu da su novoizabrane sudije vodile neke predmete zbog toga što se u Zakonu o sudovima (član 31.2.) navodi da se sudijama dodeljuju predmeti (uz nadzor mentora), čak i kada oni pohađaju početnu obuku u Pravosudnoj akademiji. Tokom sastanka održanog 5. aprila 2019. godine, SSK je odlučio da ove sudije dobijaju 1/3 predmeta u odnosu od broj predmeta koje ima sudija istog suda i da takvi predmeti treba da budu jednostavni. Ovo je od suštinske važnosti za donošenje odluka koje se zasnivaju na podacima o angažovanju osoblja – i odražava se na budžet.

4. EFIKASNOST RADA SUDOVA I TUŽILAŠTAVA

4.1. Predmeti građanskih i privrednih parnica: broj nerešenih predmeta i pokazatelji učinka

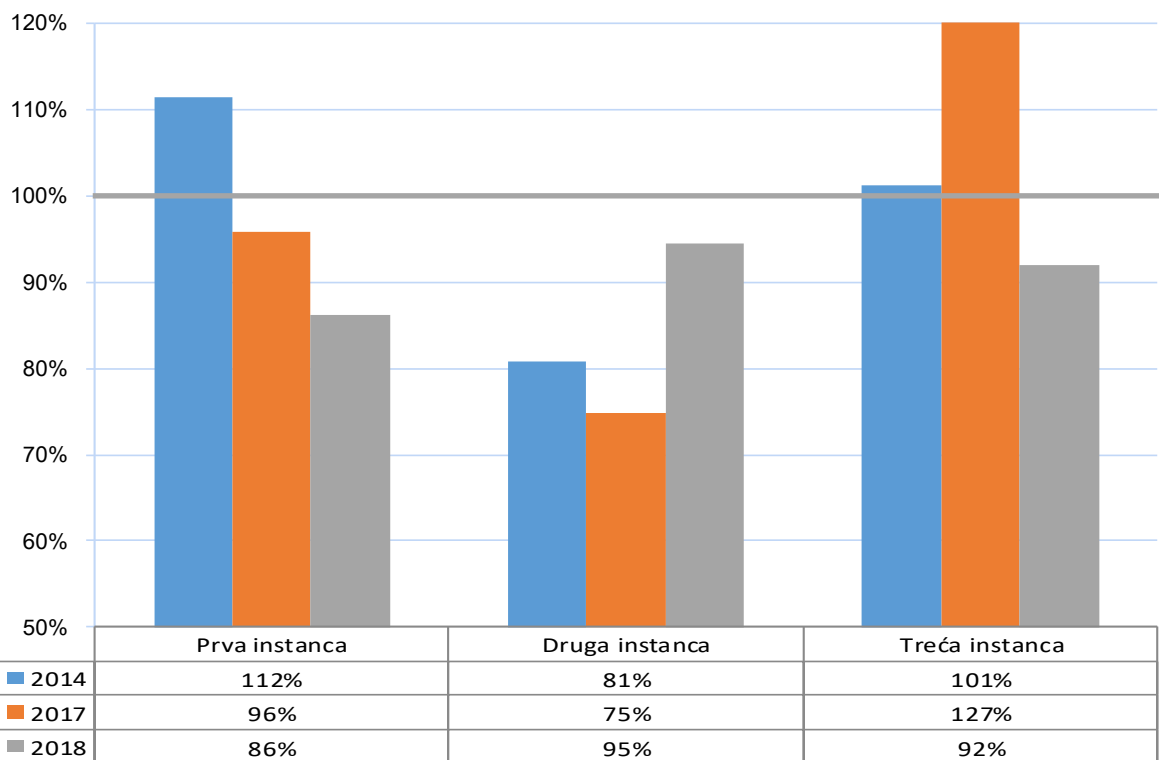
Građanski	Stepen 1°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XX XX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo (2014)	45,997	16,731	18,656	44,072	111.5%	862
Kosovo (2017)	41,710	18,381	17,600	42,491	95.8%	881
Kosovo (2018)	42,496	20,268	17,465	45,299	86.2%	947
Razlika (%)	-7.6%	21.1%	-6.4%	2.8%	-22.7%	9.8%

Građanski	Stepen 2°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XX XX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo (2014)	5,986	5,215	4,219	6,982	80.9%	604
Kosovo (2017)	10,109	6,205	4,649	11,665	74.9%	916
Kosovo (2018)	11,665	6,027	5,698	11,994	94.5%	768
Razlika (%)	94.9%	15.6%	35.1%	71.8%	16.9%	27.2%

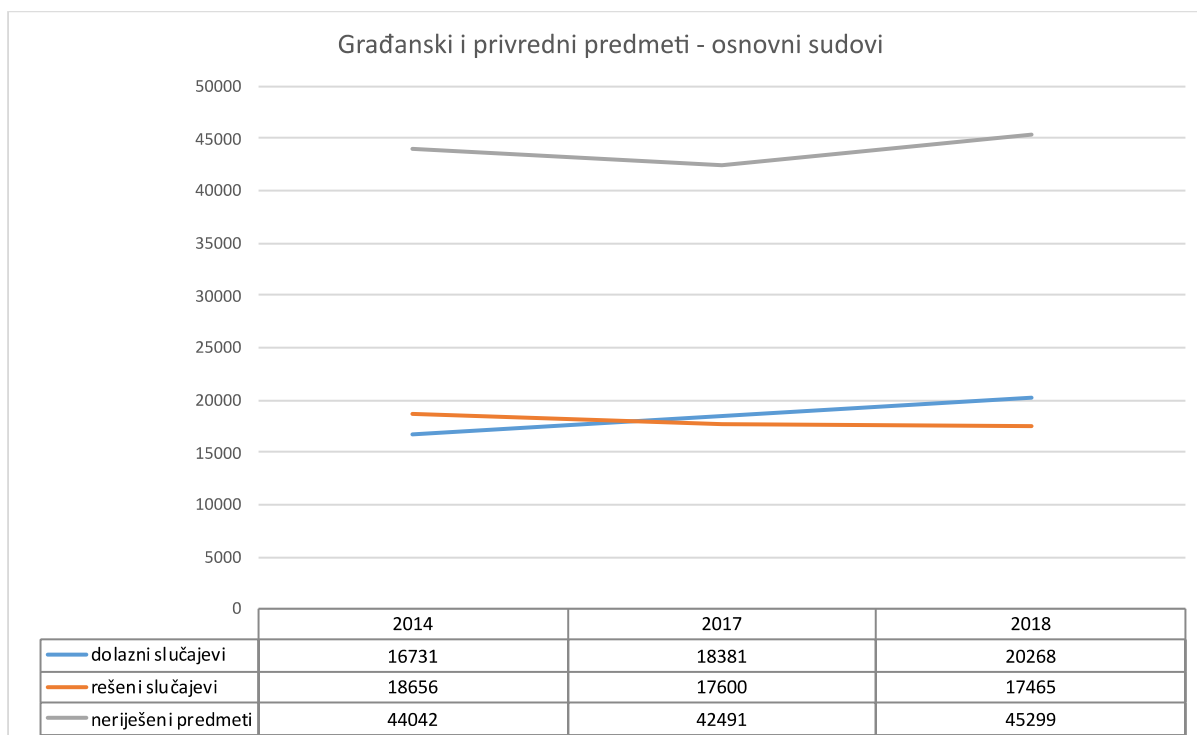
Građanski	Stepen 3°					
	Stari na početku (1.1.XXX X)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XX XX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo (2014)	91	489	495	85	101.2%	63
Kosovo (2017)	135	336	427	44	127.1%	38
Kosovo (2018)	44	527	485	86	92.0%	65
Razlika (%)	-51.6%	7.8%	-2.0%	1.2%	-9.1%	3.3%

Građanski i privredni predmeti u parničnom postupku (P91, P97, P99, CR)

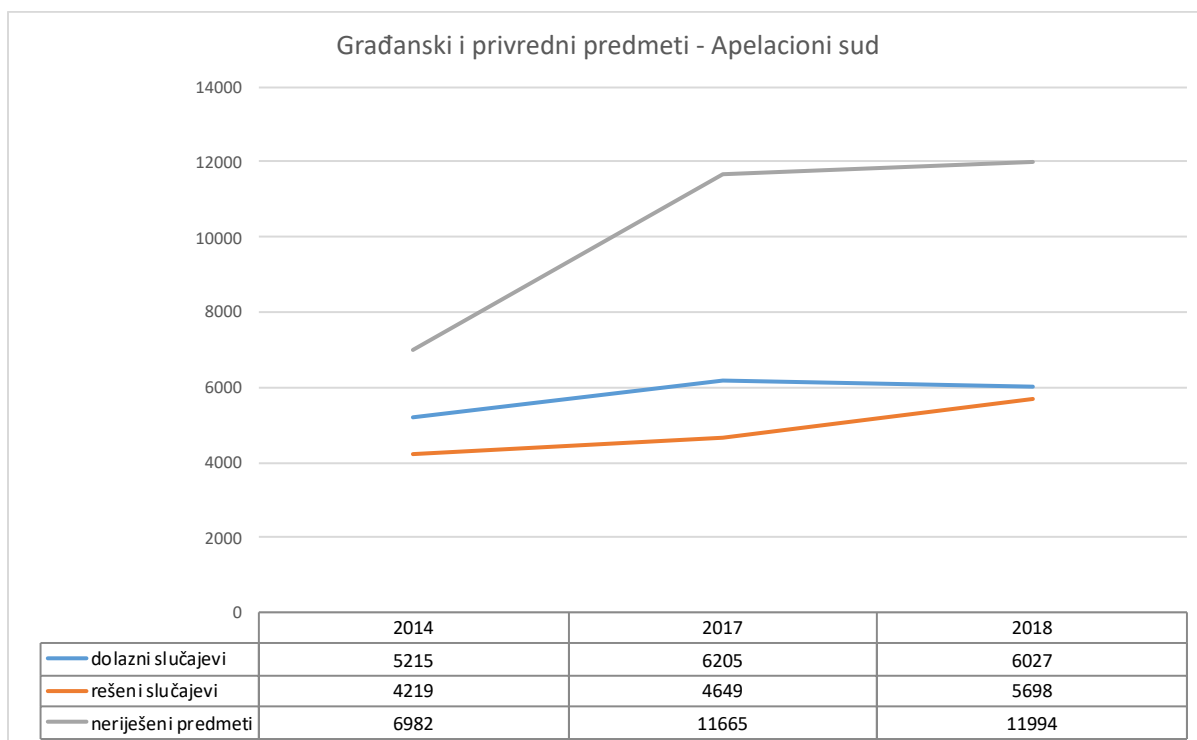
■ 2014 ■ 2017 ■ 2018

- Kretanje stope rešavanja predmeta (SRP) građanskih i privrednih parnica u periodu od 2014. do 2018. godine u svakoj instanci varira.
- U prvom stepenu, dolazi do progresivnog pogoršanja stope rešavanja predmeta (SRP) u ovoj kategoriji predmeta (sa 112% u 2014. na 86% u 2018. godini). Ovo se može pripisati kombinovanom efektu povećanja broja novoprispelih predmeta tokom perioda analize (za 21%), i smanjenja broja rešenih predmeta (-6.4%).
- Rezultat toga je da se **broj nerešenih predmeta na kraju 2018. godine popeo na 45.299.**
- Kao što je napred objašnjeno, iako su se nove sudije uključile u sistem 2018. godine, one nisu postupale po predmetima pošto su morale da pohađaju obaveznu obuku u Pravosudnoj akademiji.

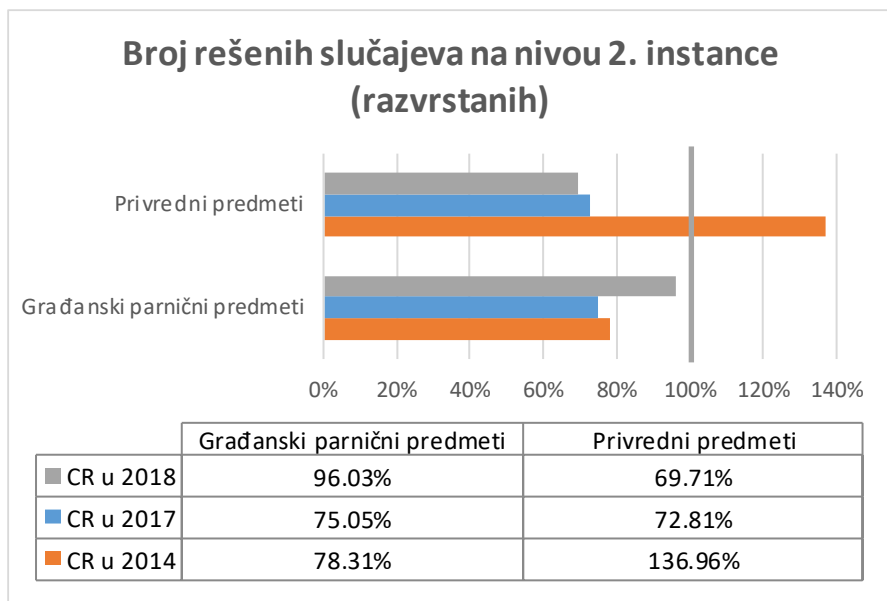
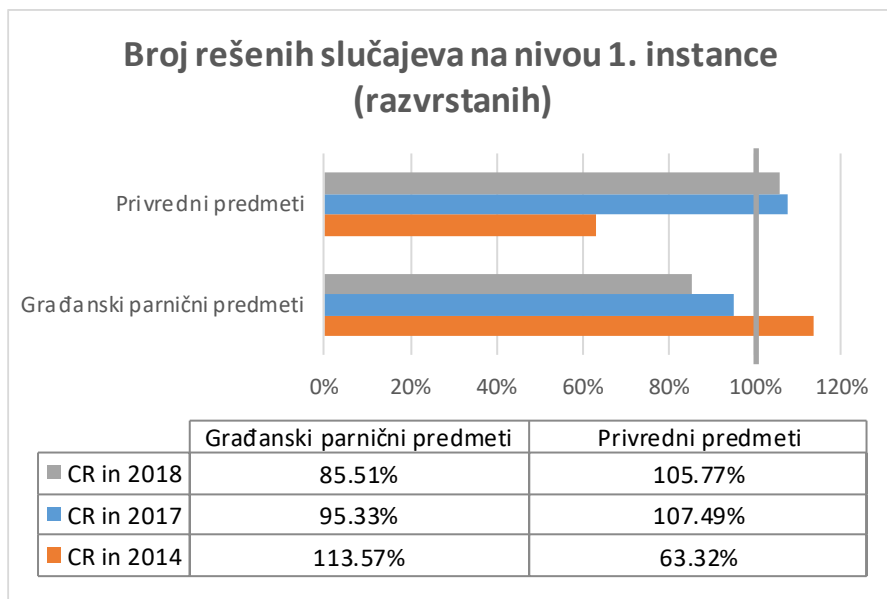
- Na nivou Apelacionog suda, stopa rešavanja predmeta građanskih i privrednih parnica je smanjena u periodu od 2014. do 2017. godine (sa 81% na 75%), ali je ponovo povećana preko praga iz 2014. u 2018. godini (95%). Tokom perioda obuhvaćenog analizom, došlo je do ukupnog poboljšanja stope rešavanja predmeta za 6,9%. Međutim, uprkos povećanom broju rešenih predmeta na godišnjem nivou (35,1%), negativna stopa rešavanja predmeta i povećanje broja novopripisanih predmeta (15,6% od 2014. do 2018.) su pogoršali situaciju u pogledu broja nerešenih predmeta (povećanje od 71,8%, ili 5.012 više predmeta). **Na dan 31. decembra 2018. godine, bilo je 11.994 nerešenih predmeta iz građanske materije, što je značajno više nego u 2014. godini.**

- U trećem stepenu, stopa rešavanja predmeta je poboljšana u periodu od 2014 do 2017. godine

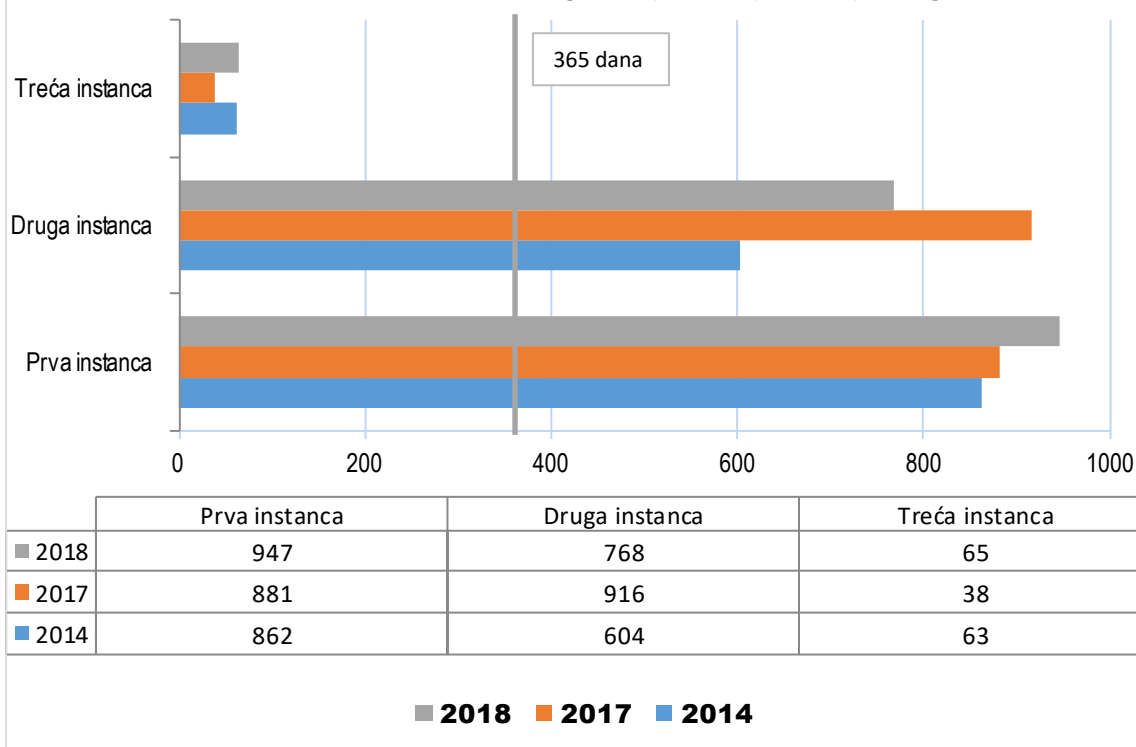
(sa 101% na 127%, uz smanjenje broja nerešenih predmeta za 48%), ali je ona u 2018. godini opala do negativnih vrednosti (92%). Tokom petogodišnjeg perioda, broj nerešenih predmeta ostaje na istom nivou (85 predmeta u 2014. godini, 86 predmeta u 2018. godini).

- Podaci razvrstani po vrstama predmeta (predmeti građanskih i privrednih parnica) su sledeći:

- Analiza stope rešavanja predmeta prema razvrstanim podacima u ovoj kategoriji predmeta (predmeti građanskih i privrednih parnica) pokazuju da su:
 - prvostepeni sudovi u 2018. godini imali poteškoća samo sa građanskim predmetima – ali ne i sa privrednim predmetima (SRP: 85,51% za građanske predmete; SRP: 105,77% za privredne predmete).
 - Apelacioni sud je u 2018. godini imao poteškoća i sa građanskim i sa privrednim predmetima (SRP: 96,03% za građanske predmete; SRP: 69,71% za privredne predmete).

Građanski i privredni predmeti u parničnom postupku (P91, P97, P99, DT)

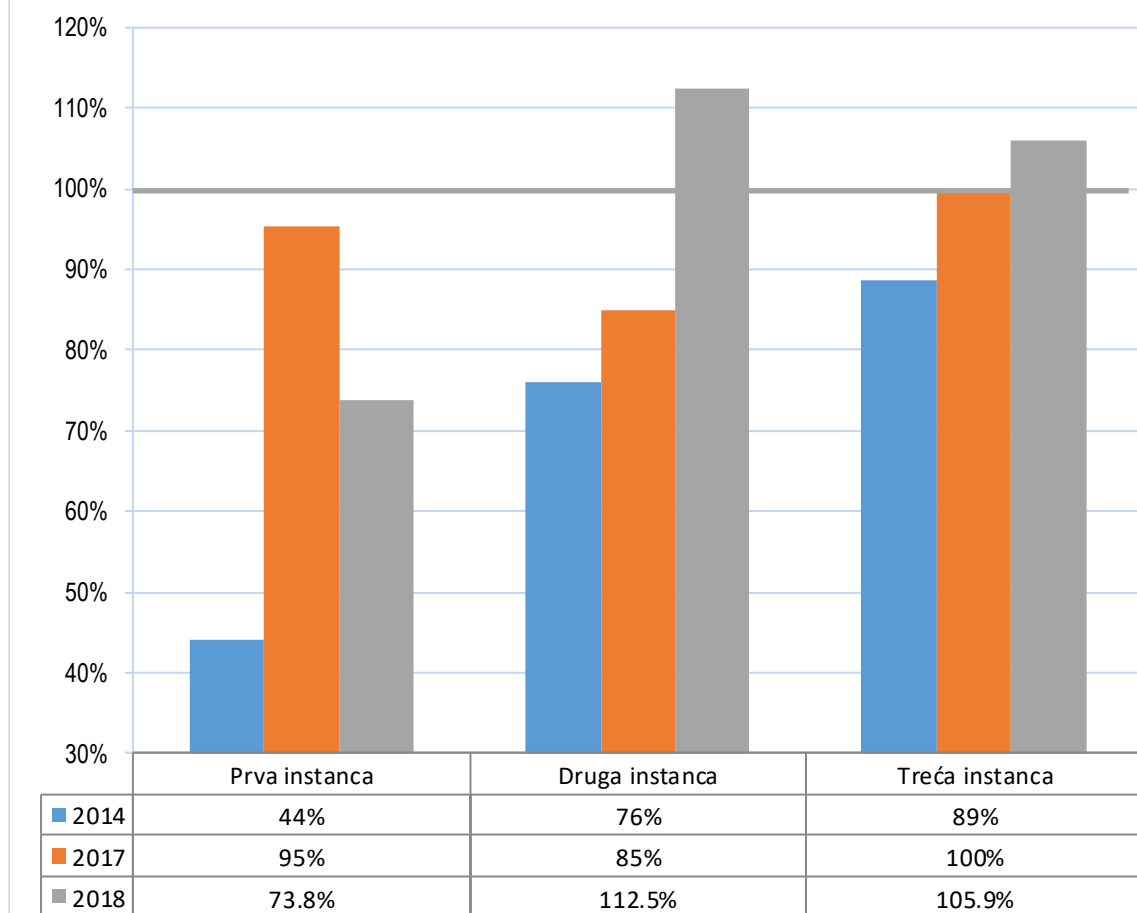
- Izračunata dispozicija vreme (DV), tj. vreme potrebno za rešavanje predmeta građanskih i privrednih parnica je uvećana u prvom stepenu (osnovni sudovi i Specijalno veće): sa 862 dana u 2014. godini na 947 dana u 2018. godini. Ovo je u skladu sa stalnim pogoršanjem stope rešavanja predmeta (SRP) tokom ove tri analize.
- Dispozicija vreme (DV) je takođe povećana u drugom stepenu, sa 604 dana u 2014. godini na 768 dana u 2018. Međutim, situacija u 2018. godini je poboljšana u poređenju sa 2017. godinom zbog povećanja stope rešavanja predmeta, kao što je napred prikazano.
- U trećem stepenu, dispozicija vreme (DV) je samo neznatno promenjena, sa 63 dana na 65 dana u periodu od 2014. do 2018. godine.

4.2. Upravni predmeti: broj nerešenih predmeta i pokazatelji učinka

Q91, Q97, Q99: Upravni predmeti (apsolutni brojevi)						
Upravni	Stepen 1°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XX XX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo (2014)	2,061	2,568	1,130	4,039	44.0%	1,305
Kosovo (2017)	5,192	2,380	2,268	5,304	95.3%	854
Kosovo (2018)	5,304	3,008	2,219	6,093	73.8%	1,002
Razlika (%)	157.4%	17.1%	96.4%	50.9%	67.6%	-23.2%
Upravni	Stepen 2°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XX XX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo (2014)	271	494	376	389	76.1%	378
Kosovo (2017)	334	556	472	418	84.9%	323
Kosovo (2018)	418	665	748	335	112.5%	163
Razlika (%)	54.2%	34.6%	98.9%	-13.9%	47.8%	-56.7%
Upravni	Stepen 3°					
	Stari na početku (1.1.XXX X)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XX XX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo (2014)	5	80	71	14	88.8%	72
Kosovo (2017)	10	137	137	10	100.0%	27
Kosovo (2018)	10	85	90	5	105.9%	20
Razlika (%)	100.0%	6.3%	26.8%	-64.3%	19.3%	-71.8%

Upravni predmeti (P91, P97, P99, CR)

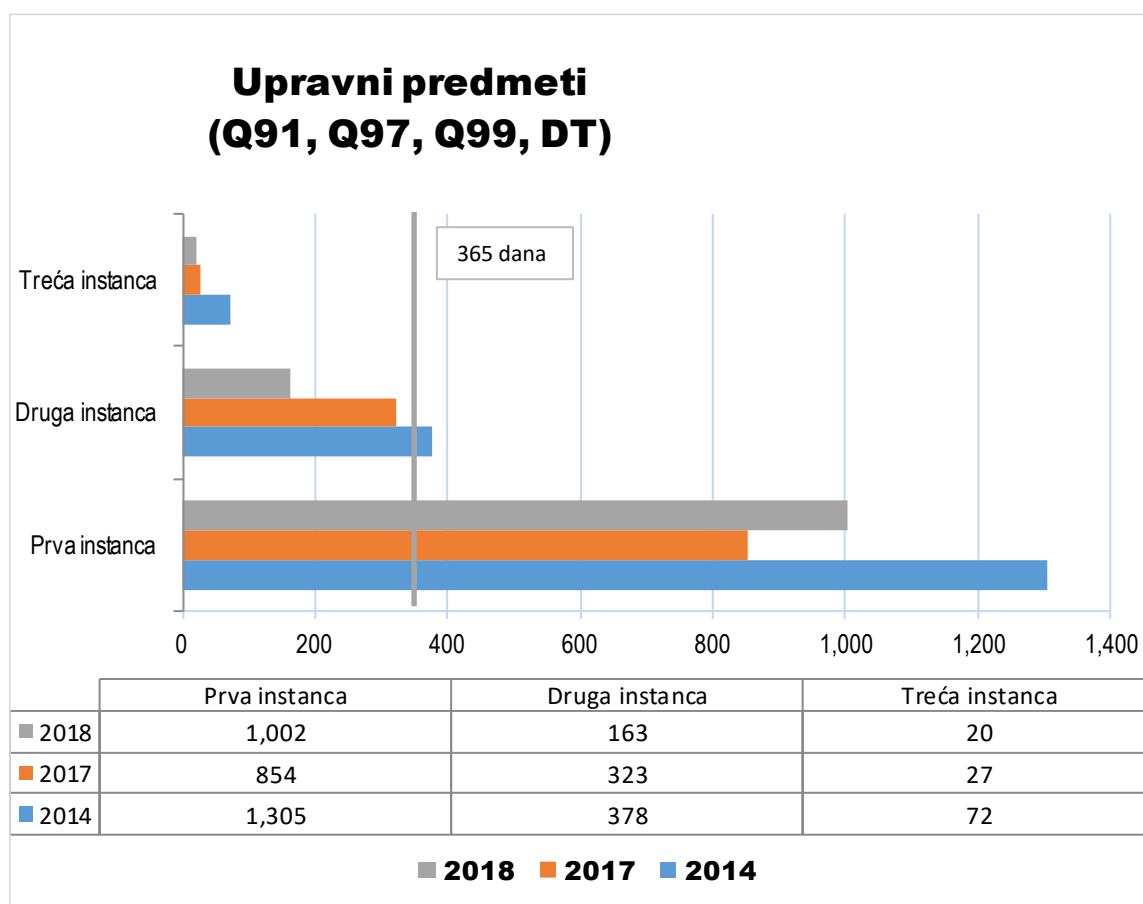
■ 2014 ■ 2017 ■ 2018

- Valja podsetiti da, počev od januara 2013. godine, Odeljenje za upravna pitanja u okviru Osnovnog suda u Prištini ima isključivu nadležnost na celoj teritoriji Kosova za rešavanje predmeta u kojima je jedna od strana u sporu organ javne vlasti. U skladu sa tim, Osnovni sud u Prištini postupa u svim novopripisanim predmetima u ovom sektoru.
- U periodu od 2014. do 2018. godine, stopa rešavanja upravnih predmeta je konstantno unapređivana u svim instancama. U 2018. godini, stopa rešavanja predmeta je takođe bila preko 100% u svim instancama. Sledstveno tome, broj starih predmeta na kraju godine se nije promenio (10 predmeta).
- U prvoj instanci, stopa rešavanja predmeta u ovoj kategoriji je povećana u periodu od 2014. (44%) do 2017. (95%), ali je opet opala u 2018. (73.8%). Ovo se može objasniti činjenicom da je broj novopripisanih upravnih predmeta opao u 2017. godini, ali je ponovo povećan u 2018. godini (oko 3000 novopripisanih predmeta). Osim toga, u 2018. godini, broj rešenih upravnih predmeta je bio manji nego prethodne godine. Prema tome, **na kraju 2018. godine broj nerešenih predmeta je dostigao 6000 nerešenih predmeta u 2018.**
- Treba pomenuti da je u januaru 2017. godine donet novi Zakon o prekršajima (Zakon br. 05/L-087 o prekršajima), ali nije stupio na snagu sve do kraja maja 2017. Ovaj novi zakon je predvideo da prekršajne postupke, od tada pa ubuduće, vodi Prekršajni organ (PO), koji je državno upravno telo, a

da se žalbe na odluke PO mogu podnositi Odeljenju za upravna pitanja. Ombudsman je osporio usklađenost nekih članova ovog zakona sa Ustavom. Međutim, Ustavni sud je 29. maja 2017. godine zaključio da su ovi članovi u skladu sa Ustavom. Kao što je u daljem tekstu objašnjeno, vrlo je verovatno da ovo objašnjava zašto je broj novopristiglih predmeta za lakša krivična dela opao u peirodu od 2017. do 2018. godine. Bilo bi zanimljivo saznati kakav je uticaj ovaj novi zakon imao na broj novoprispelih upravnih predmeta u periodu od 2017. do 2018. godine. Ovo bi zahtevalo prikupljanje statističkih podataka i informacija od Odeljenja za upravna pitanja kako bi se sagledalo koji broj novopristiglih upravnih predmeta otpada na žalbe protiv odluka PO.

- U drugom stepenu, stopa rešavanja upravnih predmeta pokazuje značajno poboljšanje, sa 85% u 2017. godini na 112,5% u 2018. godini. Uprkos povećanom broju novoprispelih predmeta, Apelacioni sud je skoro udvostručio broj rešenih predmeta u periodu između 2014. i 2018. godine (sa 376 predmeta na 748 predmeta u odnosnim godinama). **Čini se da je Apelacioni sud prevazišao poteškoće iz prethodnih analiza koje je iskusio u rešavanju broja novoprispelih predmeta**, ali bi trebalo nastaviti sa praćenjem ovog pravca kretanja.
- U trećem stepenu, stopa rešavanja predmeta takođe pokazuje trend poboljšanja, ali ovakav rezultat omogućava mali broj rešavanih predmeta.

- Zbog niske stope rešavanja predmeta u 2018. godini, vreme koje je potrebno za rešavanje upravnih predmeta je i dalje veoma dugačko u 2018. godini na nivou prvostepenih sudova (1002 dana). Dispozicija vreme (DV) je poboljšana na nivou drugostepenih sudova: sa 378 na 163 dana.

4.3. Krivični predmeti: broj nerešenih predmeta i pokazatelji učinka

Broj nerešenih predmeta tužilaštva

- Što se tiče tužilaštava, CEPEJ prikuplja podatke o: (1) broju predmeta koje prime tužioc, (2) predmetima od kojih tužilac odustane; (3) predmetima koji su okončani zakonskom kaznom ili merom koju je doneo ili ispregovarao tužilac i (4) predmetima koje javni tužilac pokreće pred sudovima.
- TSK je učestvovao u tri analize, ali nije mogao da obezbedi sve tražene podatke. Dostavljali su izveštaj sa podacima o broju predmeta koji su stigli u tužilaštvo, ali ne i za napred navedene kategorije predmeta (TSK je dostavljao podatke o broju *lica* obuhvaćenih predmetima, a ne podatke o broju samih predmeta, kako to zahteva metodologija CEPEJ).
- U 2014. godini, tužilaštva Kosova su primila 37395 predmeta. Ovde su obuhvaćeni predmeti koji uključuju maloletnike, predmeti koji uključuju odrasla lica i predmeti protiv nepoznatih počinitelja. U 2017. godini, tužilaštva Kosova su primila 49841 predmeta a, u 2018. godini, tužilaštva su primila 52945 predmeta. Brojke za 2017. i 2018. godinu su veće zato što je, u poslednje dve analize, TSK obuhvatio i druge kategorije predmeta (na primer, kategoriju predmeta za razna krivična dela - "razne krivične slučajeve (PPN)" - koja obuhvata oko 10000 predmeta u 2017. i 2018. godini).
- U periodu između 2017. i 2018. godine, broj predmeta koji je stigao u tužilaštva je i dalje prilično stabilan: oko 50000 predmeta. U 2017. godini, broj predmeta koji je stigao u tužilaštva je iznosio 53945 predmeta, što iznosi 2,78 predmeta na 100 stanovnika.

Broj nerešenih predmeta u sudovima

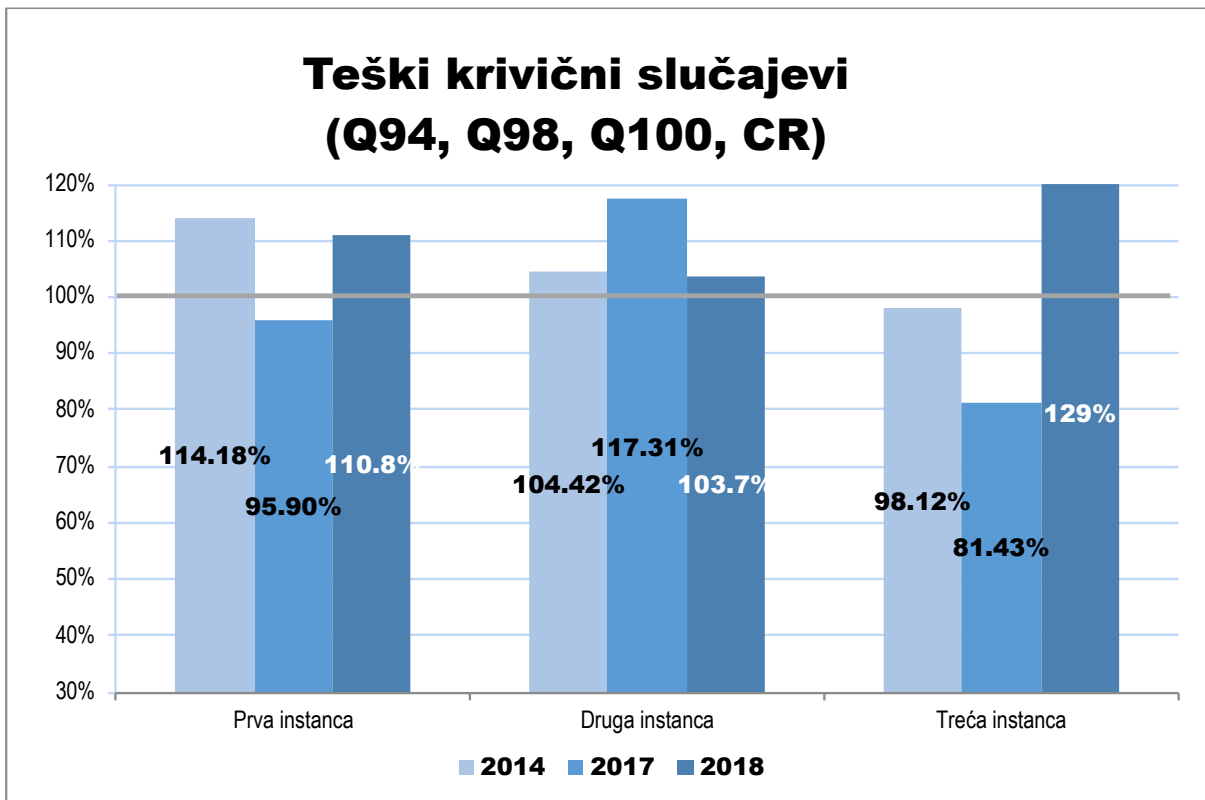
- U skladu sa metodologijom CEPEJ, podaci o krivičnim predmetima sadrže dve potkategorije: 'teška' krivična dela i 'lakša' (ili prekršajna) krivična dela. 'Teška' krivična dela obuhvataju krivične predmete koje rešava Odeljenje za teška krivična dela i krivična odeljenja Opštih odeljenja. 'Lakša' krivična dela obuhvataju predmete koje rešavaju osek za lakša krivična dela pri Opštem odeljenju i Odeljenje za maloletnike (zato što u ovim predmetima nema opasnosti od zatvaranja, izuzimajući izuzetno retke predmete).
- U 2014. godini teška krivična dela su činila 6,1% svih krivičnih predmeta koja su pristigla u sud (19.790 od 324.194 predmeta); u 2017. godini ona su činila 16,4% od svih novoprispelih krivičnih predmeta (26.797 od 162.914 predmeta) a, u 2018. godini, njihov udeo je povećan na 40,2% svih prispelih krivičnih predmeta (23.640 od 58.746 predmeta). Udeo je povećan zato što je ukupan broj novoprispelih krivičnih predmeta značajno smanjen (videti u nastavku teksta smanjenje broja lakših krivičnih dela poređenjem 2014. i 2018. godine).
- Analiza podataka za svaku potkategoriju daje jasniju sliku o učinku sudova u ovoj oblasti.

Q94, Q98, Q100: Teški krivični predmeti (apsolutni broj)

	Stepen 1°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XXXX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo* (2014)	44,775	19,790	22,596	41,969	114%	678
Kosovo* (2017)	45,055	26,797	25,698	46,154	96%	656
Kosovo* (2018)	46,207	23,640	26,197	43,650	111%	608
Razlika (%)	3.2%	19.5%	15.9%	4.0%	-2.9%	-10.3%

	Stepen 2°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XXXX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo* (2014)	987	2,328	2,431	884	104%	133
Kosovo* (2017)	798	1,964	2,304	458	117%	73
Kosovo* (2018)	458	1,992	2,066	384	104%	68
Razlika (%)	-53.6%	-14.4%	-15.0%	-56.6%	-0.7%	-48.9%

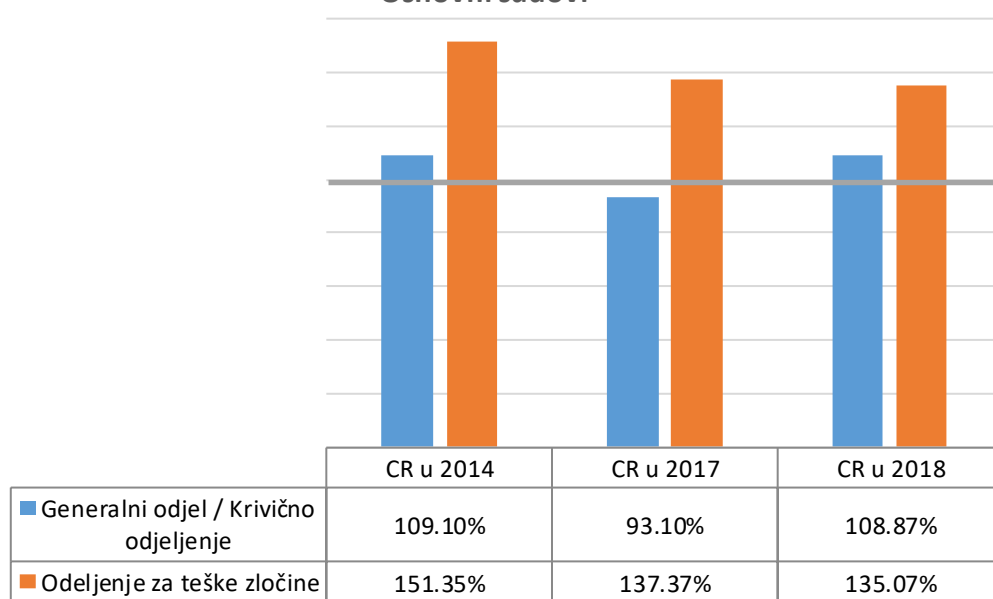
	Stepen 3°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XXXX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo* (2014)	18	425	417	26	98%	23
Kosovo* (2017)	59	544	443	160	81%	132
Kosovo* (2018)	160	516	668	8	129%	4
Razlika (%)	788.9%	21.4%	60.2%	-69.2%	31.9%	-80.8%

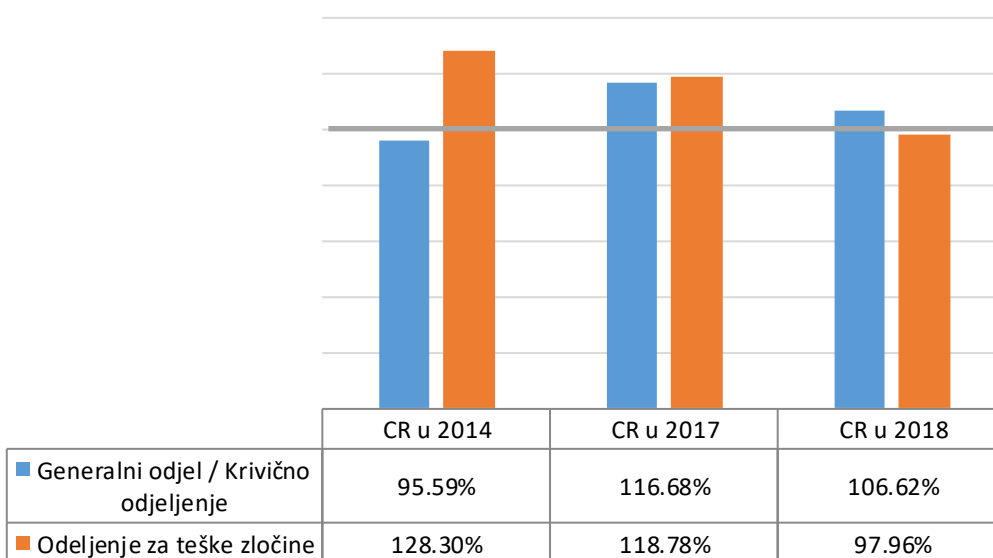
- U periodu između 2017. i 2018. godine, stopa rešavanja teških krivičnih predmeta u prvom stepenu je povećana, sa negativne na pozitivne vrednosti (sa 96% u 2017. na 110,8% u 2018.). Nasuprot ovome, u istom periodu, od 2017. do 2018. godine, stopa rešavanja predmeta u Apelacionom sudu je opala sa 117% u 2017. godini na 103,7%. Međutim, ovaj sud je zadržao pozitivnu stopu rešavanja predmeta u sve tri analize. U trećem stepenu, stopa rešavanja predmeta u 2018. godini je bila pozitivna (129%), što je dovelo do smanjenja nerešenih predmeta.

- U osnovnim sudovima, u 2018. Godini, oko 94% teških (novoprispelih) krivičnih dela bili su krivični predmeti koje rešava Opšte odeljenje (22.300 teških krivičnih dela od 23.640 je rešavalo Opšte odeljenje). U 2017. godini, procenat se kretao oko 95% (od 26.797 teških krivičnih dela, Opšte odeljenje je dobilo 25.392) a, u 2014. godini, ovaj procenat je bio niži: 88% (od 19.790 teških krivičnih dela, Opšte odeljenje je dobilo 17.412 krivičnih predmeta). Zanimljivo je odvojeno analizirati stopu rešavanja predmeta za teška krivična dela koje vodi Opšte odeljenje i onih koje vodi Odeljenje za teška krivična dela.

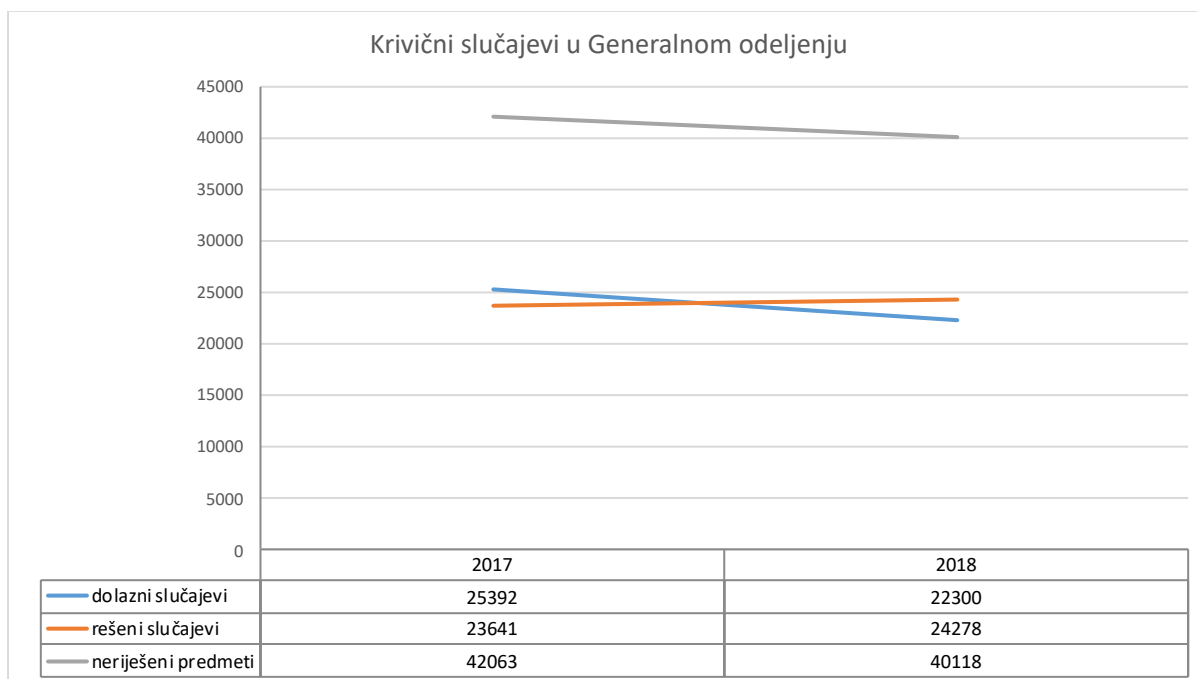
**Teški krivični slučajevi pred Opštim odeljenjem i Odeljenjem za taška krivična dela
Osnovni sudovi**

**Teški krivični slučajevi pred Opštim odeljenjem i Odeljenjem za taška krivična dela
Apelacioni sud**

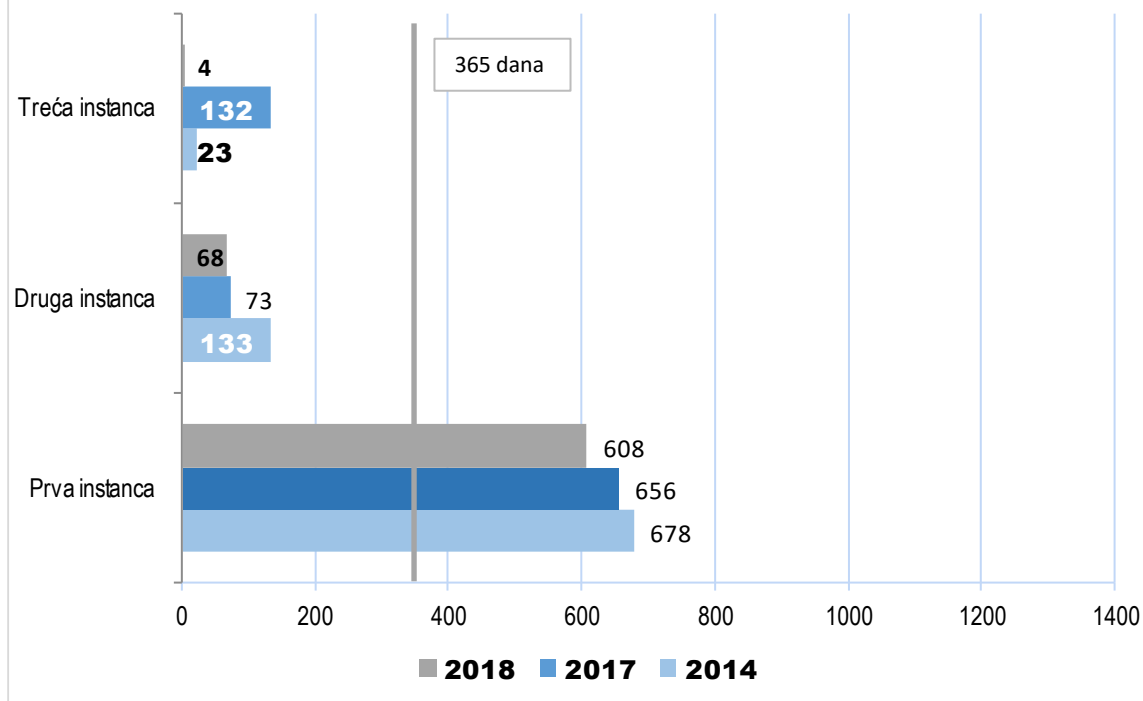

- Uprkos dobijanju ogromnog dela predmeta za teška krivična dela, **u 2018. godini, Krivični odsek Opšteg odeljenja u prvostepenim sudovima uspeo je da reši više predmeta od broja novoprispelih predmeta.** Stopa rešavanja predmeta je povećana sa 93,1% u 2017. godini na 108,87% u 2018. godini, što je veoma pozitivan trend. U stvari, sudije su rešile približno isti broj predmeta u 2018. kao i u 2017. godini, ali je **broj novoprispelih predmeta bio manji u 2018.** Rezultat toga je da je stopa rešavanja predmeta bila pozitivna u 2018. Ovo je pozitivan trend, ali je broj nerešenih krivičnih predmeta u ovom odseku krajem 2018. godine i dalje bio veoma veliki: preko 40000 predmeta.

- Stopa rešavanja predmeta Odeljenja za teška krivična dela (u prvostepenim sudovima) je bila pozitivna u sve tri analize, uprkos smanjenju sa 151,35% u 2014. godini na 135,07% u 2018. godini.
- U drugom stepenu, stopa rešavanja predmeta za teška krivična dela u nadležnosti Krivičnog odseka Opšteg odeljenja je poboljšana i beleži pozitivne vrednosti i u 2017. (116,68%) i 2018. (106,62%), dok su ove vrednosti bile negativne u 2014. (95,59%). Nasuprot ovome, primećen je prilično zabrinjavajući trend u Odeljenju za teška krivična dela: stopa rešavanja predmeta u Odeljenju za teška krivična dela u Apelacionom sudu postupno opada: sa 128,30% u 2014. na 118,78% u 2017. do 97,96% u 2018. godini. Pa ipak, broj nerešenih predmeta u ovom odeljenju je veoma mali (92 predmeta na kraju 2018.).

Teški krivični slučajevi (Q94, Q98, Q100, DT)

- Izračunata dispozicija vreme (DV) u 2018. godini (tj. vreme potrebno za rešavanje nerešenih teških krivičnih predmeta) je relativno niska na nivou Apelacionog suda i pred Vrhovnim sudom (manje od 2,5 meseca u drugom stepenu i 4 dana u trećem stepenu). Nasuprot ovome, u prvom stepenu, vreme potrebno za rešavanje predmeta je i dalje veoma dugo u 2018. (608 dana), uprkos blagom poboljšanju tokom poslednje analize.

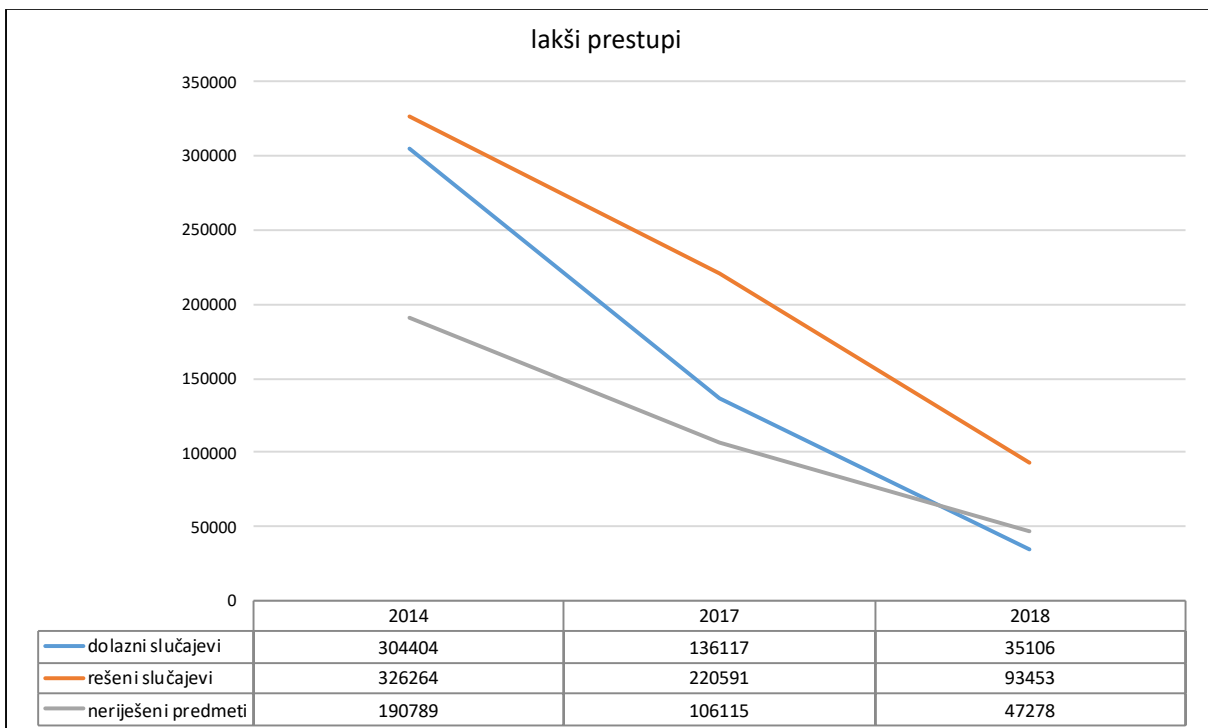
Q94, Q98, Q100: Prekršaji (apsolutni broj)

	Stepen 1°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XXXX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo* (2014)	212,649	304,404	326,264	190,789	107%	213
Kosovo* (2017)	190,589	136,117	220,591	106,115	162%	176
Kosovo* (2018)	105,625	35,106	93,453	47,278	266%	185
Razlika (%)	-50.3%	-88.5%	-71.4%	-75.2%	148.4%	-13.5%
	-44.6%	-74.2%	-57.6%	-55.4%		

	Stepen 2°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XXXX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo* (2014)	4	1,290	1,289	5	100%	1
Kosovo* (2017)	6	1,008	1,003	11	100%	4
Kosovo* (2018)	11	1,420	1,280	151	90%	43
Razlika (%)	175.0%	10.1%	-0.7%	2920.0%	-9.8%	2941.2%

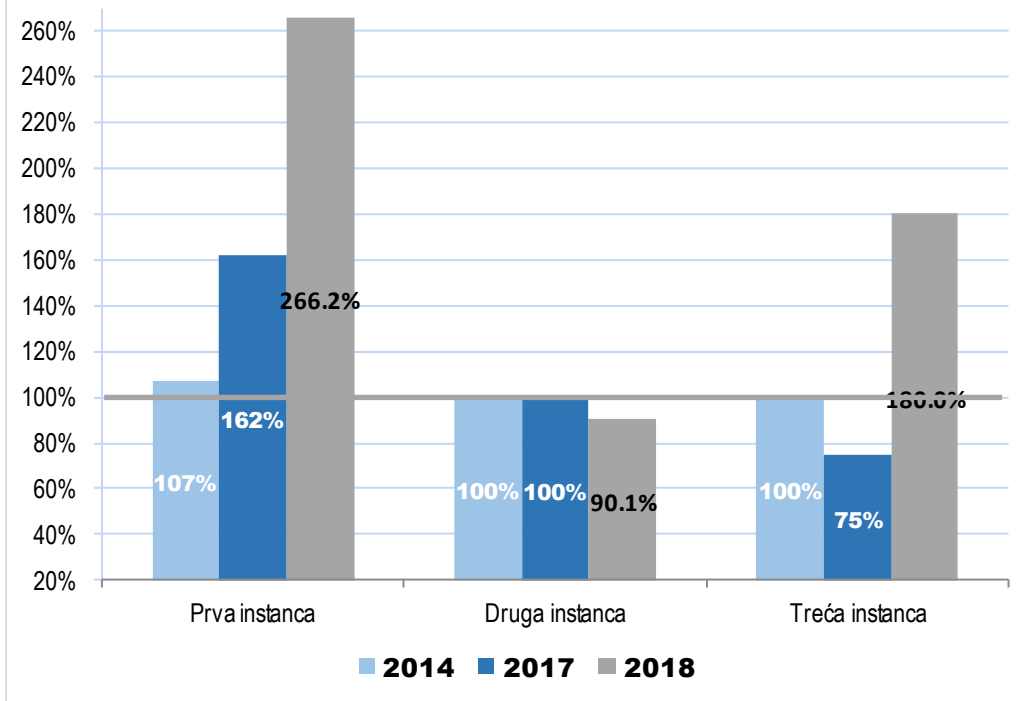
	Stepen 3°					
	Stari na početku (1.1.XXXX)	Dolazni	Rešeni	Stari na kraju (31.12.XXXX)	CR (%)	DT (dana)
Kosovo* (2014)	0	1	1	0	100%	0
Kosovo* (2017)	2	8	6	4	75%	243
Kosovo* (2018)	4	5	9	0	180%	0
Razlika (%)	NAP	700.0%	500.0%	NAP	-25.0%	NAP

- Broj novoprispelih predmeta za lakša krivična dela je značajno smanjen u periodu od 2014. do 2018. godine, kao što je prikazano na donjem grafikonu. Kao što je napred objašnjeno vezano za upravne predmete, novi zakon o prekršajima je stupio na snagu sredinom 2017. U skladu sa novim zakonom, postupke za lakša krivična dela vodi Prekršajni organ (PO), koji je državno upravno telo, a odluke PO se mogu osporavati pred Odeljenjem za upravna pitanja. Nakon pokretanja pitanja ustavnosti nekih članova ovog zakona od strane Ombudsmana, Ustavni sud je 29. maja 2017. godine potvrdio njihovu punu usaglašenost sa ustavom. Ovo najverovatnije objašnjava zašto je broj novoprispelih predmeta za lakša krivičnih dela (dodatno) opao u peirodu od 2017. do 2018. godine.
- Broj rešenih predmeta prati isti ovaj trend. Rezultat toga je da je broj nerešenih predmeta za lakša krivična dela u 2018. godini bio 4 puta manji nego u 2014. godini.

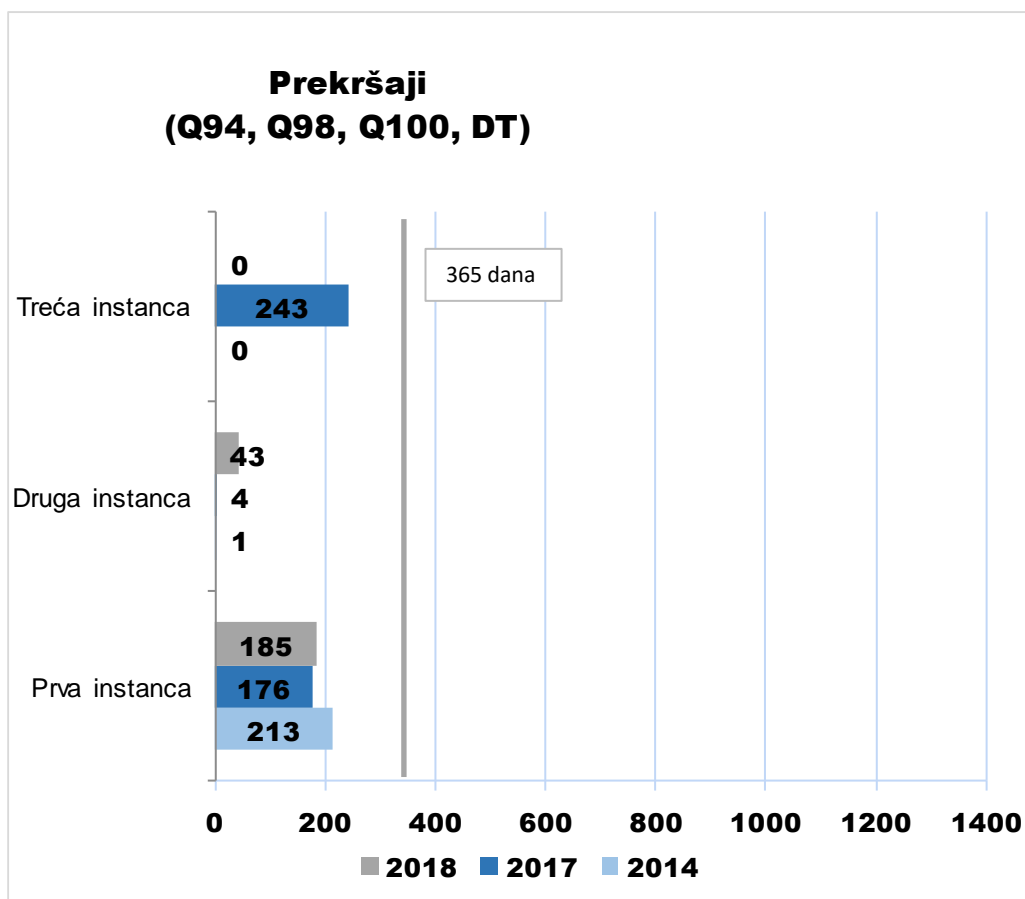

- Udeo lakših krivičnih dela u ove tri instance u okviru kategorije svih novopristiglih krivičnih predmeta u sudovima Kosova postepeno opada, zbog značajnog smanjenja broja novopristiglih predmeta. U 2014. godini, predmeti za lakša krivična dela (305.695) činili su većinu (93%) svih novopristiglih krivičnih predmeta u sudovima. U 2017. godini, lakša krivična dela (137.133) i dalje predstavljaju većinu (82%) svih novopristiglih krivičnih predmeta. U 2018. godini lakša krivična dela (36.531) i dalje čine većinu (iako ona opada) u okviru kategorije krivičnih predmeta.

Prekršaji (Q94, Q98, Q100, CR)

- U prvom stepenu, stopa rešavanja predmeta za lakša krivična dela je bila pozitivna u sve tri analize i stalno se povećavala (sa 107% u 2014. na 266% u 2018. godini). Veoma visoka stopa u 2018. je rezultat značajnog smanjenja broja novoprispelih predmeta, tj. za 74% između poslednje dve analize i za 88,5% između 2014. i 2018. godine. Zanimljivo je da je broj rešenih predmeta takođe opao, u poređenju sa prethodnim analizama (57,6% u poređenju sa 2017.): broj rešenih predmeta tokom analizirane godine je i dalje bio veći od broja novoprispelih predmeta, što je dovelo do smanjenja broja nerešenih predmeta za više od polovine.
- Nakon pozitivnog učinka u prve dve analize, Apelacioni sud je u 2018. godini imao poteškoća oko rešavanja svih novoprispelih predmeta. Ovo je za posledicu imalo da je broj nerešenih predmeta na kraju godine povećan sa 11 u 2017. na 151 u 2018. godini.
- U trećem stepenu, stopa rešavanja predmeta se značajno razlikuje u ove tri analize i iznosi - od 100% u 2014. do 65% u 2017. i 180% u 2018. – ali, veoma mali broj predmeta (npr. 5 novoprispelih predmeta i 9 rešenih u 2018.) objašnjava ovako uočljivu razliku.

- Vreme potrebno za rešavanje lakših krivičnih predmeta koji su ostali nerešeni na kraju godine (DV) je relativno kratko u svim instancama (manje od godinu dana). Trajanje rešavanja u trećem stepenu nije dovoljan pokazatelj zbog veoma malog broja predmeta u okviru ove kategorije koju rešava Vrhovni sud: u toku 2018. godine Vrhovni sud je rešio 5 predmeta za lakša krivična dela a, na kraju godine, broj nerešenih predmeta je iznosio 0.

4.4. Konkretno kategorije predmeta

- CEPEJ takođe prikuplja konkretne informacije o posebno važnim kategorijama građanskih parnica (brakorazvodnih parnica, otpuštanja radnika i predmeta koji se tiču nelikvidnosti), upravnih predmeta (predmeta koji se odnose na tražioce azila i na pravo stranaca na ulazak i boravak u zemlji), i krivičnim predmetima (međunarodna ubistva i pljačke). Ove kategorije su strogo definisane u obrazloženju CEPEJ koje prati upitnik CEPEJ.
- Između ostalih informacija, za ove kategorije, CEPEJ prikuplja podatke o **prosečnoj dužini trajanja postupka** u ovim predmetima, u prvom stepenu.
- Sekretarijat SSK nije dostavio podatke o stvarnoj prosečnoj dužini trajanja ovih predmeta, već je dostavio izračunatu dispoziciju vreme. Takođe, nije jasno da li su podaci o kojima se izveštava u skladu sa napred datim definicijama.

4.5. Opšti nalazi i predložene oblasti za delovanje

Opšti nalazi

- U prvom stepenu, došlo je do progresivnog pogoršanja stope rešavanja predmeta u kategoriji **predmeta građanskih i privrednih parnica** (sa 112% u 2014. na 86% u 2018.). Ovo se može pripisati kombinovanom efektu povećanja broja novoprispelih predmeta tokom perioda analize (za 21%) i smanjenja broja rešenih predmeta (-6.4%). Rezultat toga je da je broj nerešenih predmeta na kraju 2019. godine povećan na 45.299. U Apelacionom sudu, negativna stopa rešavanja predmeta (u 2014, 2017. i 2018.) i povećan broj novoprispelih predmeta (15,6% od 2014. do 2018. godine) su doveli do pogoršanja situacije u pogledu broja nerešenih predmeta. Na dan 31. decembra 2018. godine bilo je 11.994 nerešenih građanskih predmeta, što je značajno povećanje u odnosu na 2014. godinu.
- U prvom stepenu, stopa rešavanja u kategoriji upravnih predmeta je povećana između 2014. (44%) i 2017. (95%), ali je ponovo smanjena u 2018. godini (73,8%). Ovo se može objasniti činjenicom da je broj novoprispelih upravnih predmeta opao u 2017. godini, ali je ponovo povećan u 2018. (oko 3000 novoprispelih predmeta). Osim toga, u 2018. godini, broj rešenih upravnih predmeta je bio manji nego prethodne godine. Shodno ovome, u periodu izveštavanja, na kraju 2018. godine, broj nerešenih predmeta se stalno povećavao i dostigao je 6000 nerešenih predmeta u 2018. godini. U drugom stepenu, stopa rešavanja upravnih predmeta pokazuje značajno poboljšanje, sa 85% u 2017. godini na 112,5% u 2018. godini, što je veoma pozitivan pravac kretanja. Uprkos povećanom broju novoprispelih predmeta, Apelacioni sud je skoro udvostručio stopu rešenih predmeta u periodu između 2014. i 2018. godine (sa 376 predmeta na 748 predmeta u odnosnim godinama).
- Tužilački savet Kosova je učestvovao u sve tri analize, ali nije mogao da pruži sve tražene podatke. Savet je saopštio podatke o broju predmeta **koje je primilo tužilaštvo**, ali ne i o ostalim napred pomenutim kategorijama predmeta (TSK je dostavio podatke o broju *lica* obuhvaćenih predmetima, a ne podatke o broju samih predmeta, kako zahteva metodologija CEPEJ). U periodu od 2017. do 2018. godine, broj predmeta koja su tužilaštva primila je bio prilično stabilan: oko 50000 predmeta.
- Uprkos prijemu najvećeg dela **teških krivičnih predmeta** u 2018. godini, Krivični odsek Opšteg odeljenja u prvostepenim sudovima uspeo je da reši više predmeta od broja novoprispelih. Stopa rešavanja predmeta je uvećana sa 93,1% u 2017. godini na 108,87% u 2018. godini, što je veoma pozitivan trend. Zapravo, sudije su rešile približno isti broj predmeta u 2018. godini, kao i u 2017. godini, ali je broj novoprispelih predmeta bio manji u 2018. Rezultat toga je da je stopa rešavanja predmeta bila pozitivna u 2018. Ovo je pozitivan trend, ali je broj nerešenih krivičnih predmeta u ovom sektoru na kraju 2018. godine i dalje bio veoma veliki: preko 40000 predmeta. Stopa rešavanja predmeta Odeljenja za teška krivična dela (u prvostepenim sudovima) je pozitivna u sve tri analize, uprkos smanjenju sa 151,35% u 2014. na 135,07% u 2018. U drugom stepenu, stopa rešavanja predmeta teških krivičnih dela koje vodi Krivični odsek Opšteg odeljenja je poboljšana. Nasuprot ovome, donekle zabrinjava trend koji je uočen u Odeljenju za teška krivična dela: stopa rešavanja predmeta progresivno opada. Pa ipak, broj nerešenih predmeta u ovom odeljenju je veoma mali.
- U prvostepenoj instanci, stopa rešavanja predmeta za **lakša krivična dela** je pozitivna u sve tri analize i nastavlja da beleži rast (sa 107% u 2014. na 266% u 2018.). Veoma visoka stopa u 2018. godini rezultat je značajnog opadanja broja novoprispelih predmeta, tj. za 74% između poslednje dve analize i za 88,5% u periodu između 2014. i 2018. godine.

Oblasti za delovanje

- U budućim analizama, naročito je važno imati **podatke o broju predmeta od kojih je tužilac**

odustao; predmetima koji su okončani zakonskom kaznom ili merom koju je doneo ili ispregovario tužilac; i onih koje javni tužilac podnosi sudovima. Štaviše, potrebna je doslednost u dostavljanju podataka o broju primljenih predmeta. Na ovaj način će biti moguće proceniti, na primer, odnos između broja primljenih predmeta i onih za koje je tužilac objavio prekid postupka, ili onih koji se procesuiraju pred sudovima, itd.

- Takođe, važno je za ubuduće da imamo podatke o **prosečnoj dužini trajanja postupka** (a ne samo o izračunatoj dispoziciji vremena) za konkretne kategorije predmeta koje su predviđene metodologijom CEPEJ.